Lodzer Tageblat № 252

Opłata pocztowa
uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעד/קציע 10057, פון אדמיניסטראציע 10047.

דינסטאג, פ' וירא י"ג מרחשון תרצ"א | 4 listopada 1930 r. | 23-טער יאהרגאנג

75.000 מאן פראטעסטירען אין ניו-יארק געגען ענגלאנד'ס ארץ-ישראל-פאליטיק

ענגלאנד מוז ענדערען דעם פראנט לגבי יודען!

וועלט-שלום בעדראהט צוליב'ן ברוך פון ענגלאנד'ס פייערליכע הבטחות,

ערקלערען די פיהרענדע פערזענליכקייטען פון אמעריקא

אויך אין פילאדעלפיע און אנד. גרויסע שטעט פון אמעריקא זענען פארגעקומען גראנדיעזע פראטעסט-פערזאמלונגען געגען ענגלאנד'ס א"י-פאליטיק

ריזיגע פראטעסט-פערזאמלונגען אין אמעריקא

געגען דער בריטישער ארץ-ישראל-פאליטיק

ניו-יארק, 3 נאוו. (טז) זונטאג אוועגד איז אין עדיסאן-סקווער גארדען פארגעקומען, אין צוזאמענהאנג מיט'ן 13-טען יאהר-טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע, א ריזיגע פראטעסט-פערזאמלונג געגען דער בריטישער א"י-פאליטיק, איינגעארדענט דורך די יודישע ארגאניזאציעס.

אין דער פראטעסט-פערזאמלונג האבען זיך בעטייליגט 25.000 פערזאן און נאך ווייטערע 50.000 פערזאן זענען געבליבען אין דרויסען, נישט קענענדיג מעהר אריין אין זיי האבען פערנומען אלע ארומיגע גאסען, אויף וועלכע דער גאנצער פערקעהר האט צוליב דעם געמוזט אפגעשטעלט ווערען.

מיט גרויס מיה איז דער פאליציי געלונגען צו האלטען די ארדנונג. עס זענען דערצו מאביליזירט געווארען אלע פאליציי-רעזערווען.

פיל רעדנער, צווישען זיי דער בונדעס-סעקרעטאר וואגנער, האבען קריטיקירט ענגלאנד'ס פאליטיק און געפאדערט צו ענדערען דעם פראנט.

וואגנער האט צווישען אנדערן געזאגט, אז דער וועלט - שלום איז בעדראהט דורך דעם, וואס ענגלאנד ברעכט איהרע פייערליכע הבטחות. די א"י פראגע איז א זאך, וואס איז נוגע דער גאנצער וועלט און בעזונדערס דעם פעלקער-בונד.

א סך פיהרענדע פערזענליכקייטען, צווישען זיי גובערנער רוזאוועלט, און דער סעקרעטאר פון די געווערקשאפטען גרין, האבען זיך אויך אין זייערע בריף וואס זיי האבען צוגעשיקט, זיך ארויסגעזאגט אויף א ענליכען אופן.

ענליכע פראטעסט-פערזאמלונגען זענען פארגעקומען אין פילאדעלפיא, סינסינאטיס און אין פיל אנדערע שטעט.

יודישע „אגענץ" וועט פערקלאגען דאס „ווייס בוך"

פאר'ן אינטערנאציאנאלען טריבונאל אין האג

האג, 3. נאוו. (יטא) דער „יטא"-קארעספאנדענט דערוויסט זיך, אז דער טריבונאל אין האג איז אנגעפרעגט געווארען אויב די אינטערפרעטאציע פון „ווייסבוך" איז אין הסכם מיט'ן מאנדאט.

די ריכטער פון טריבונאל האלטען, אז די יודישע „אגענץ" איז בערעכטיגט צו פאדערן פון פעלקער-בונד, אז ער זאל זיך ווענדען מיט דער אנפראגע צום האגער טריבונאל.

פערבאטען ארויסצוהענגען די ציונ. פאהן אין ארץ-ישראל

ירושלים, 3. נאוו. (יטא) די פאליציי האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג וועלכע פערווערט ארויסצוהענגען פאהנען און פערשידענע עמבלעמען ביי עפענטליכע ארויסטרעטונגען.

די פעראָרדנונג איז ארויסגעגעבען געווארען מיט'ן מאטיוו, אז ביי דער לעצטער דעמאנסטראציע אין תל-אביב איז געטראגען געווארען די ציוניסטישע פאהן.

שווארצע פעהנער אין תל אביב

אין יאהר-טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע

ירושלים, 3, (יט"א) נישט קוקענדיג אויפ'ן פערבאט ארויסצוהענגען ציוניסטישע פענער, זענען אין 13 יאהר-טאג פון דער באלפור-דעקלאראציע אין תל אביב ארויסגעהאנגען געווארען ציוניסטע פעהנער געהילט אין שווארץ.

געוועלבער וועלען מעגען אפען זיין זונטאג פון 7 ביז 10 פריה!

איניכען דערשיינט א דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט

ווארשא. (מעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די צווישען-מיניסטעריאלע קאמיסיע, וואס האט א לענגערע צייט אויסגעפארשט די מעגליכקייטען וועגען ענדערן דעם אוסטאוו פון די האנדעלס-שעה'ן, איז געקומען צו א הסכם, לויט וועלכען די לעבענס-מיטעל-געוועלבער, וואס זענען ביז איצט אפען געווען פון 7 פריה ביז 7 אוונד, וועלען קאנען אפען זיין פון 6 פריה ביז 7 אוונד, כדי אזוי ארום צו געבען א מעגליכקייט די ארימערע קרייזען איינצוקויפען אין דער פריה פריש געבעקס ביים געהן צו דער ארבייט.

א צווייטע ענדערונג פון די האנדעלס-פארשריפטען וועט בעשטעהן אין ערלויבען די פרוכטען-געוועלבער, וועלכע זענען ביז איצט אפען געווען ביז 7 אוונד, אפען צו זיין אין דער צייט פון 1. יוני ביז'ן 1. דעצעמבער ביז 11 אוונד.

ווייטער ווערט געמאכט א פערלייכטערונג אין זונטאג-רוה און דער ריכטונג, אז יאטקעס און געוועלבער פון מילכיגס וועלען קאנען אפען זיין אין זונטאגען און חגאות פון 7 ביז 10 אין דער פריה.

ס'ווערט אויך געמאכט א פערלייכטערונג אין די שטראפען פאר עובר זיין אויף די האנדעלס-פארשריפטען. אנשטאט צו בעשטראפען דעם סוחר מיט אונבעדינגטען ארעסט, ווי דאס איז געווען דער פאל ביז איצט, וועט ער נאך בעשטראפט ווערען מיט א געלד-שטראף.

די דאזיגע ענדערונגען האט די קאמיסיע געמאכט אין דער פארם פון פאר-שלאגען צום מיניסטעריען-ראט. אויב דער לעצטער וועט איינגעהן אויף די פארגעלעגטע ענדערונגען, דאן וועט די נאוועלע צום אוסטאוו וועגען די האנדעלס-שעה'ן ערשיינען אין דער פארם פון א דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 34 יאהר אונזער ליבער זוהן, ברודער און שוואגער

נ"ע הב' יעקב בן ר' אפרים פישעל

פוטערמאן

די לויה קומט פאר היינט דינסטאג י"ג מרחשון תרצ"א 12 מיטאג פון טרויער-הויז ווסכאדניא 45, וועגן וואס ס'טיילן מיט די טיפטרויערנדע

עלטערן, ברידער און שוועגערינס

דער בלאק צו פערטיידיגען די רעכט פון יודישן פאלק אין פוילען

17

מאכט בעקאנט, אז עס זענען פערהאן פאלגענדע וואהל-ביוראס:

1) הויפט-וואהל-ביורא צעגיעלניאנא 4, ציוניסטישע ארגאניזאציע
2) וואהל-ביורא „התאחדות" שיענקיעוויטש 3-5
3) „ „בני ציון" רזשגאווסקא 7 (גייער'ס ראיאן)
4) „ „סיני" גלובנא 62 (שייבלערס ראיאן)
5) „ „געמיזע הענדלער" זגיערסקא 28
6) „ „צעירי מזרחי" קילינסקיעגא 44
7) „ „דת ועבודה" נאוואמיעסקא 4

אין אלע ענינים פון די וואהלען דארף מען זיך ווענדען אין די אויבענדערמאנטע וואהל-ביוראס אדער דורכ'ן טעל. 127.28

דער וואהל-קאמיטעט

28 בלאק צו פערטיידיגען די ווירטשאפטליכע אינטערעסען פון דער יודישער בעפעלקערונג

רופט אויף היינט, 8 א זייגער אוו. אין אייגענעם לאקאל (זשעלאנא 10a)

28 א פלענאר-זיצונג

פון וואהל-קאמיטעט

אלע ווערען אויפגעפאדערט צו קומען פינקטליך.

17 אכטונג, יוגענד! 17

לעזט דאס „לאדזשער טאגעבלאט"

די ציוניסטישע און נאציאנאלע יוגענד, הן די וועלכע האט זיך שוין רעגיסטרירט, הן די וועלכע האבט זיך נאר ניט רעגיסטרירט דארף זיך מעלדען אין הויפט-וואהל-ביורא, צעגיעלניאנא 4,

היינט פון 10 א זייגער פריה ביז 10 א זייגער אוונד.

דער יוגענד-וואהל-קאמיטעט

ביים בלאק צו פערטיידיגען די רעכט פון יוד. פאלק אין פוילען

ערקלערונג פון בעקער-צעך, פאלודנ. 4.

פאר נישט אויספיהרען דעם בעשלוס פון דער פערוואלטונג, ווערט

מערמעלשטיין, ווסכאדניא 70

אויסגעשלאסען אלס מיטגליד לויט'ן סטאטוט פון צעכען-געזעץ § 11.

די פערוואלטונג

בברכת מז"ט אנחנו מברכים את חברנו מו"ה סאנע עוליך לרגלי ארושי בתו מרים עם הב' ביניש בענצקאווסקי יה"ר שעושר ואריכת ימים יתאחדו אצלם

המנהלים

של מוכרי עתונים בעיר לאדז

דער בעקאנטער, בעגאבטער

מוזיקער י. טיבע,

וואס איז געווען א לענגערע צייט פערייזט איז צוריקגעקעהרט. נעמט איצט ווידער אן התונות, אויך דער איבעראל בעוואוסטער פעדאגאג נעמט אויך אן לעקציעס אויף פידעל, קלאוויר און מאנדאלין

אלעי 1-טער מאי (פאסאזש-שולץ) 18

גערענקט דעם אדרעס!!!

Dr. med. J. LUBICZ

Ortopeda

גראנכקא 28, טעל. 183-17

ספעציאליסט פון ביינער און געלענקען-קראנקהייטען פעוקרימונגען פון פלייצעס און גלידער

פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען: ווי וקלאדקעס געגען פלאס פיס קונסטליכע פיס, ארטאפעדישע גארסעטען א. א. ח.

נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמ.

שטרענג כשר | בעקאנטמאכונג | שטרענג כשר

היינט דינסטאג, דעם 4-טן נאוועמבער 1930 5 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר די פייערליכע ערעפנונג פון ערשטקלאסיגען שטרענג כשר'ן

האנדעלס-באר

Bar Handlowy

לאדז, צעגעלניאנא 33, טעלעפאן 130-49

מיט אכטונג Bar Handlowy

A. L. DUTKIEWICZ

שטרענג כשר | בעמ.: שבת איז דער באר געשלאסען. | שטרענג כשר

„יודישער מלך" געקרוינט מיט פאראד אין אביסיניע

דער „לייב פון יהודה" רופט זיך דער נייער הערשער. — וואונדערבארע קרוינונגס-צערעמאניע אין אדיס אבעב

לייבאר-פארטיי פערלוירען 63 מאנדאטען

ווייצמאן ערקלערט, אז ער אונטערהאנדעלט נישט מיט מאקדאנאלד'ן

די קרוינונג פונ'ם קעניג „דער לייב פון יהודה"

קאאירא, 3. נאוו. (טז) דער קעניג „דער לייב פון יהודה" — אזוי רופט זיך ראס טאפאראס. די אביסיניער גלויבען, אז זיי שטאמען פון מלכות בית דוד — איז זונטאג ביי אויסערגעוועהנליכע פייערליכקייטען געקרוינט געווארען. די קרוינונג איז פארגעקומען אינ'ם דאם פון אדיס אבעב דורך א בישאף. דער קרוינונגס-וואגען שטאמט פון בעזיץ פון אמאליגען דייטשען קייזער און האט פריהער געדינט אלס מלוכה-קאטש.

בעת די אמעריקאנישע פילם-געזעלשאפטען האבען דעם קייזער איבערגעגעבען א קאפיע פון פילם „בן חור", האט די דייטשע רעגירונג איהם געגעבען א מתנה 800 פלאשען פון בעסטען רהיין-וויין.

לאנדאן, 3. נאוו. (טז) אין צוזאמענהאנג מיט די קרוינונגס-פייערליכקייטען אין אדיס אבעב האט דער נייער אביסינישער קעניג אויפגענומען די פער-טרעטער פון די אויסלענדישע רעגירונגען.

דער דייטשער פארשטעהער האט דעם קעניג איבערגעגעבען א פאטאגרא-פיע פון פרעזידענט הינדענבורג מיט א אייגענהענדיגער אונטערשריפט, איינגע-פאסט אין א גאלדענער ראהם און דער-צו 800 פלאשען פון בעסטען רהיין-וויין. די איטאליענער האבען איהם געגעבען א מתנה אן אעראפלאן. די גריכען — א בראנזענע סטאטוע, עגיפטען — א שלאף-צימער-איינריכטונג. דער פער-טרעטער פון אמעריקא האט איבערגע-געבען א קלאנג-פילם-אפארט פון דער נייעסטער קאנסטרוקציע.

אויך אמעריקאנישע האנדעלס-פיר-מעס האבען איהם געגעבען מתנות, דער-רונטער עלעקטרישע קיכעל-אפאראטען און לאנדווירטשאפטליכע מאשינען.

8 טעג דויערט אנאנד וועלען פארקומען די קרוינונגס-פייערליכקייטען. אויך די אויסלענדישע געזאנדשאפטען וועלען איינארדנען א ריהע פייערליכקייטען.

63 מאנדאטען האט פערלוירען די לייבור-פארטיי

לאנדאן, 3. נאוועמ. (טז) לויט דער לעצטער אויסרעכנונג פון די מוניציפאליטעט-וואהלען האבען די קאנסערוואטיסטען געווינען 75 מאנדאטען, די לייבור-פארטיי האט פערלוירען 63 און די ליבעראלען 12 מאנדאטען.

פראפ. ווייצמאן אונטערהאנדעלט נישט מיט מאקדאנאלד'ן

לאנדאן, 3. (יט"א) פראפ. ווייצמאן האט ערקלעהרט, אז די ידיעות וועגען דעם, אז ער פיהרט אונטערהאנדלונגען מיט מאקדאנאלד'ן, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט.

לארד פאספילד האט ארויסגעגעבען זיין „ווייס-בוך"

אהן פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג?

לאנדאן, 3. נאוו. (יטא) „גיוּש-קראניקל" דערוויסט זיך, אז דאס ווייס-בוך פון לארד פאספילד איז נישט צוגעשטעלט געווארען דעם ענגלישען קאבינעט צום בעטראכטען. די צייטונג דריקט אויס איהר גרויסע אויפרעגונג, הלמאי די רעגירונג איז געשטעלט געווארען פאר א געשעהענעם פאקט. ווען די רעגירונג וואלט דערפון געוועזען געוואוסט, שרייבט די צייטונג, וואלט זי דעם דאקומענט געוועזען ארייננעווארפען אין קויש.

א"י-דעבאטע די קומענדיגע וואך

לאנדאן, 3. נאוו. (יטא) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט די ארץ-ישראל-דעבאטע אין ענגלישען פארלאמענט פארקומען אין דער קומענדיגער וואך.

לארד מעלטשעט וועגען דער ענטשטעהונג פון דער באלפור-דעקלאראציע

לאנדאן, (יט"א)

לארד מעלטשעט האט פערעפענטליכט א בריוו אין „גיוּש-קראניקל" אין וועלכען ער שרייבט צו. אנד. פאלגענדעס: „דאס ענטשטעהען פון דער באלפור-דעקלאראציע איז געווען א פראגע פון מיליאנען מענשען אויף דער גאנצער וועלט, וואס זיינען צו הילף געקומען די אליאנטען אויף ווי ווייט זיי האבען געקענט אין דעם שווערסטען בערגאָר בעת'ן קריג און האבען נישט פריהער אנגעהויבען א דיסקוסיע וועגען יערען בעזונדערן זאץ פון דער באלפור-דעקלאראציע, וואס האט זיך ארויסגעראכט פאר יעדען ווערכשנליכען מענש גענוג קלאר פאר זייער ציל ד. ה. פאר'ן שאפען א יודישע נאציאנאלע היים אין א"י".

טשעמבערלען אריינגעטראגען אונצופרידענהייט-פארשלאג געגען דער לייבור-רעגירונג

גען. נציב העליון, הערבערט סעמועל, ערקלערט אין נאמען פון די ליבעראלען, אז זיי שטיצען נישט דעם אונצופרידענהייט-פארשלאג

אונצופרידענהייט פארשלאג געגען דער לייבור-רעגירונג

לאנדאן, 3. נאוו. (טז) טשעמבערלען האט אריינגעטראגען אין פארלאמענט אן אונצופרידענהייט-פארשלאג געגען מאקדאנאלד'ס רעגירונג, צוליב דעם, וואס זי האט גארנישט געטון צו לינדערן די ארבייטסלאזיגקייט און דעם קריזיס פון דער לאנדווירטשאפט. די קאנסערוואטיווען דאגעגען האבען א פלאן צו שטארקען דעם היימישען מארק דורך א צאל-פאליטיק.

האנדעלס-מיניסטער גראהאם האט ערקלערט, אז די רעגירונג וויל קיין צאל-פאליטיק נישט פיהרען.

הערבערט סעמועל ערקלערט, אז די ליבעראלען שטיצען נישט דעם אונצופרידענהייט-פארשלאג

לאנדאן, 3. נאוו. (ספ.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון פארלאמענט האט הערבערט סעמועל קריטיקירט די רעגירונג בעזונדער דערפאר, ווייל זי האט נישט עאגירט אויפ'ן קריזיס.

צום סוף האט סעמועל אפגעגעבען אן ערקלערונג, אז די ליבעראלען וועלען נישט שטיצען דעם אונצופרידענהייט-פארשלאג פון די קאנסערוואטיווען געגען דער לייבאר-רעגירונג.

האנגער-וואהלען אין אמעריקא

ניו-יארק, 3. נאוו. (טז) מארגען קומען פאר אין די פעראייניגטע שטאטען די וואהלען צום רעפרעזענטאנטען-הויז. 32 שטאטען האבען חוץ דעם צו בעקומען נייע גובערנערס.

דער וואהל-קאמף ווערט געפיהרט אונטער'ן צייכען פון שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס, ארבייטסלאזיגקייט און קאמף מיט דער פראהיביציע.

מעמאריאל פון ציון. צ.ק. אין פוילען צום אקציאנס-קאמיטעט

„ווייצמאן טאר בשום אופן נישט אריין אין דער נייער לייטונג"

ווארשא, 3. נאוו. (יטא) צוליב דעם וואס יצחק גרינבוים איז איצט קראנק און ער קאן נישט פאהרען אויף דער סעסיע פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט, האט ער ארויסגעשיקט א בריוו און אויספיהרליכען מעמאריאל צו דער זיצונג. דעם מעמאריאל וועט מיטנעמען לעאן לעווייטא. אין מעמאריאל פון ציוניסטישען צ.ק. אין פוילען ווערט פעסטגעשטעלט, אז די דעמיסיע פון ד"ר חיים ווייצמאן איז געווען אונפערמיידליך און איז געקומען אלס פועל-יוצא פון זיין פאליטיק. עס קאן דעריבער נישט זיין קיין רייד, אז ווייצמאן זאל אריין אין דער נייער לייטונג. ביז צום קאנגרעס דארף געשאפען ווערען א פראוויזאריום, וועלכער זאל ערלעדיגען אלע דרינגענדע ענינים. אינ'ם פראוויזאריום דארפען זיך אויך בעטייליגען פערטרעטער פון די אמעריקאנער ציוניסטען און פון די רעוויזיאניסטען. אויב אזא פראוויזאריום וועט זיין אוממעגליך צו גרינדען, זאל דערוויילע בלייבען די אלטע לייטונג, אבער אהן ווייצמאנ'ען.

דער אקציאנס-קאמיטעט דארף בעשליסען קלאר און קאטעגאריש, אז עס איז נישט מעגליך איינצוגעהן אויף קיין שום פשרות אויפ'ן באדען פונ'ם נייעם „ווייס-בוך". די לייטונג דארף זיך בעמיהען, אז עס זאל פארקומען א דיסקוסיע אין ענגלישען פארלאמענט איבער דער ארץ-ישראל-פאליטיק.. מען דארף נישט מורא האבען פאר די רעזולטאטען. אויב די ארץ-ישראל-פאליטיק וועט נישט בעהאנדעלט ווערען אין פארלאמענט, וועט די פאליטיק, וואס איז אנגעצייכענט אין „ווייס-בוך" רעאליזירט ווערען.

ווייטער ווערט געזאגט, אז מען דארף פרובען ווי ווייט מעגליך צו געווינען די גרויס-מאכטען פאר אונזער זאך.

מען דארף זיך בעמיהען, אז די אגראר-רעפארם אין ארץ-ישראל זאל דורכגעפיהרט ווערען אויף אזא אופן, אז זי זאל אויך געפינען די סימפאטיע פון די אראבער. מיר דארפען מיטווירקען מיט קאפיטאל, אבער נאר בתנאי, אז א טייל בארען זאל בעשטימט ווערען פאר יודישער קאלאניזאציע.

צום סוף פון מעמאריאל ווערט געזאגט, אז דעם קומענדיגען קאנגרעס זאל צוגעגעבען ווערען דער גלאנץ און בעדייטונג פון די ערשטע ציוניסטישע קאנגרעסען.

עס דארף ברייט אויסגעשטעלט ווערען די יודען-פראגע און דער גאנצער וועלט און עס זאל נאכאמאל פראקלאמירט און אנגעוויזען ווערען, אז דער ציוניזם איז די איינציגע לעזונג פון דער יודען-פראגע, און וועלכער אלע פעלקער זענען פראאינטערעסירט.

אפגעווארפן פראיעקט צו פערבאטען די שחיטה אין עסען.

בערלין, 3. נאוו. (יט"א) דער לאנדטאג פון עסען האט אפגעווארפען דעם פארשלאג פון די היטלער-לייט צו פערבאטען די יודישע שחיטה.

ציהונג פון דער דאלארובקע

ווארשא, 3. נאוועמבער (טעל.) היינט איז אין פינאנץ-מיניסטעריום פארגעקומען די פארלעצטע ציהונג פון דער 5 פראצ. דאלארען הלואה 2-טע סעריע.

עס האבען געווינען פאלגענדע נומ.:

8.000 דאל. נומ. 127085.

3.000 דאל. נומ. 975812

1.000 דאל. נומ. 125924 28375

91905 708942 759703

500 דאל. נומ. 672387 456828

876498 777056 101765 594274

117312 345149 455190 352967

100 דאל. נומ. 296669 730817

277789 266208 699255 361564

428137 868424 845121 90764

594267 444858 503173 399386

415638 506794 774624 931874

547212 70101 399515 494479

118621 419885 136141 989377

409573 709829 868943 103996

759486 566492 880138 912821

789271 617971 957580 684674

943048 353870

ווער האט געוואונען די פרעמיע 250,000 זלאטים פון דער בוי-הלואה?

נעכטען איז אויך פארגעקומען די ערשטע ציהונג פון די פרעמיעס פון דער 3-פראצ. בוי-הלואה 1-טע סעריע.

דאס הויפט געווינס 250,000 זל. איז געפאלען אויפ'ן נומער 357,690.

לאדזער שמוגלער דערשאסען אויף דער גרעניץ

אויף דער דייטשער גרעניץ הינטער ווילון איז דערשאסען געווארען אויף טויט דער לאדזער שמוגלער וואלענטי קולערא, וועלכער האט געפיהרט שפריט פון דייטשלאנד.

דער טויטער קערפער איז געבראכט געווארען קיין לאדז.

נייער לאקאל פון „מרכז עברי"

אין צוזאמענהאנג מיט דער פערשטארקטער טעטיגקייט פון „מרכז עברי" איז די פערוואלטונג צוגעטרעטען צו עפענען נאך א לאקאל אין לאדז. דער צווייטער לאקאל פון „מרכז עברי" וועט זיך געפינען אין לאקאל פון דער געזעלשאפט „למען א"י", צעגעלניאנא 42. די ערעפנונג פון לאקאל קומט פאר מאר-גען מיטוואך.

יודיש טעאטער פילהארמאניע נארוטאוויטש 20

יוד. ארט.-פעראיין אין פוילען. — דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן בעפולמעכטיגטער דיר. פאר לאדז: א. שטאקפעדער לייטער: א. בעזמאן

גאסטשפילען פון דער בערימטער אמעריקאנער קינסטלערין

אננא יאקובאוויטש

היינט, דינסטאג דעם 4-טען נאוו. 9 אווענד פאפולערע פארשטעלונג פון 80 גר. אן, אויפ'ן אלגעמיינעם פערלאנג גרעסטער שלאגער פון סעזאן

די אייביגע מאמע

אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש. הויפטראל „פרידא" — א. יאקובאוויטש

מיטוואך און דאנערשטאג ווערט נישט געשפילט

פרייטאג, ד. 7 נאוו. פרעמיערע פון לעצטען שלאגער-סעזאן

„וואס פערלאנגט א פרוי"

מיט'ן אנטייל פון אננא יאקובאוויטש

ס'נעמען אנטייל: גאנץ ניי-אנגאזשירטער ארטיסטען-אנסאמבל פון ווארש. טעאטערס: (לויט א. ב.) פרויען. י. פלאום ש. פלאום מ. פאזנאנסקא, ר. רענינא, —מענער: מ. אייזענבערג, ח. בראקארוש, י. גרינהויז, י. וויינבערג, ד. לואי, מ. מאקסימאוו, מ. פאזנאנסקי, א. קורץ און ה. פלאום.

דיריגענט ל. זעלמאן. — בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע

צוויי פייערליכקייטען אין לאדז

וועט מארגען בייוואוינען ארבייטס-מינ. פריסטאר

מארגען, מיטוואך, קומט קיין לאדז דער ארבייטס-מיניסטער פריסטאר. ער וועט בייוואוינען צוויי פייערליכקייטען: די ערעפנונג פון קראנקען-קאסע-בנין אויף לאגעווניצקא און די גרונדשטיין-לעגונג פון די וואוינהייזער פון אנשטאלט פאר גייסטיגע ארבייטער אויף ניי-פאביאנצער גאס.

איין פייערליכקייט וועט פארקומען 12 בייטאג, די אנדערע האלב 4 נאכמיטאג.

מיניסטער פריסטאר קומט קיין לאדז מארגען האלב 12 אזייגער.

12 מיליאן אימיגראנטען וואלטען אריינגעקומען קיין אמעריקא

אין משך פון לעצטע 10 יאהר, ווען נישט די אימיגר.-בעגרענצונגען, ערקלערט אמער. ארב. מיניסטער

וואשינגטאן, (יט"א)

אין א רעדע, וואס דער אמעריקאנער ארבייטס-מיניסטער דזשעמס דייווים האט געהאלטען דורך ראדיא, האט ער ערקלעהרט, אז 12 מיליאן אימיגראנטען וואלטען געוועזען אריינגעקומען קיין אמעריקא אין משך פון די לעצטע 10 יאהר, ווען נישט די אימיגראציע-בעגרענצונגען. מינ. דייווים לויבט פרעזידענט הוווער פאר איינפיהרען נייע בעגרענצונגען דורך פעראָרדנונגען די אמעריקאנער קאנסולען, זיי זאלען פערקלענערען די צאהל וויזעס. די בעגרענעצטע אימיגראציע איז איינגעפיהרט געווארען אין 1921-1922, האט דייווים געזאגט און קיינער וועט נישט לייקענען, אז דאס האט אונז געהאלפען און אונזער ארבייט פאר אונזערן אייגענעם פאלק. צוליב דער בעגרענעצטער אימיגראציע זענען אינשטאט ווייטער 12 מיליאן אריינגעקומען בלויז 4,100,000. די דאזיגע צאהל איז גרעסער פון דער איצטיגער צאהל ארבייטסלאזע אין די פעראייניגטע שטאטען. ווען עס וואלט נישט געווען קיין געגנערשאפט צו דער פאליטיק פון בעגרענעצטער אימיגראציע, וואלט די דאזיגע צאהל פיל פערקלענערט געווארען. איצט, ווען עס קומען יעהרליך ארייין 200,000 אימיגראנטען, האט דער פרעזידענט פעראָרדענט מען זאל מעהר נישט ארויסגעבען קיין וויזעס יענע, וואס קומען אהער זוכען ארבייט, ביז אונזער איינענע בעפעלקערונג, היגע און אין אויסלאנד געבוירענע איינוואוינער, וועלען קריגען בעשעפטיגונג. די דאזיגע פאליטיק איז א ריכטיגע. דאס איז אן אמעריקאנער פאליטיק.

מינ. דייווים האט פערענדיגט מיט א ווענדונג צו די פרויען, אנווייזענדיג, אז ווען נישט די בעגרענעצטע אימיגראציע, וואלטען פיל מעהר פרויען איצט געווען ארבייטסלאז.

אינטערפעלאציעס אין ענגלישען פארלאמענט

וועגען „ווייס בוך" און סימפסאנ'ס בעריכט

לאנדאן, (יט"א)

אויף דער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דעם קאפיטאן קאזאלעט (קאנסערוואטיסט) אנגעפרעגט צי זענען פארגעקומען בעראטונגען צווישען פארשטעהער פון די פערשידענע פאליטישע צדדים אין לאנד פאר'ן פערעפענטליכען די רעגירונגס ערקלעהרונג וועגען דער א"י-פאליטיק. דער אונטער-שטאאטס-סעקרעטאר פאר דאמיניעס, וועלכער פערטרעט דעם קראנקען ד"ר שילס ענטפערט: ניין. ענטפערנדיג דעם רעפ. מאיאר נאטאן, וועלכער האט אנגעפרעגט די פינאנציעלע מאסנאהמען, וואס ווערן פראיעקטירט פאר'ן פערווירקליכען די לאנדווירטשאפטליכע פעסטשטעלונגען די רעגירונגס ערקלערונג וועלכע ווערט גערעדט אין „ווייסען בוך", האט ה' לון ערקלערט: די פראגע ווערט איצט בעטראכט און אין דער נעהענטער צייט וועט אפגעגעבען ווערען אן אויספיהרליכע ערקלעהרונג. אויף אן אנדער פראגע פון מאיאר נאטאן, וועלכע אינסטרוקציעס האט בעקומען סער סימפסאן פון קאלאניען-מיניסטער און דעם בריף, וואס ווערט דערמאנט אין סימפסאנ'ס בעריכט ענטפערט לון: די מיסיע פון דזשאן האפ סימפסאן איז לויט די אינסטרוקציעס וועלכע ער האט בעקומען, בעשטאנען דערין ער זאל אין פערשטענדיגונג מיט'ן הויך קאמיסאר אויספארשען און פארלעגען א בעריכט וועגען די פראגען פון איינוואנדערונג, קאלאניזאציע און ענטוויקלונג פון ארץ ישראל.

לאָדז
4. נאָוו. 1930
זון אויפגאַנג: 6.33
זון אונטערגאַנג: 4.08
דינסטאָג, י"ג מרחשון תרצ"א
פ' וירא

טאָג-כראָניק

קאָמונאַלע שפּאָר-קאַסע אין לאָדז

די קאָמונאַלע שפּאָר-קאַסע אין לאָדז (נאַרוטאָוויטשאַ 42) האָט אָנגעהויבן איהר טעטיגקייט דעם פאַריגען פרייטאָג. די פייערליכע ערעפנונג וועט פּאַרקו-מען דעם נאָהענטען זונטאָג. צו דער פייערליכקייט זענען איינגעלאַדען פאָר-שטעהער פון די רעגירונגס-אָרגאַנען און געזעלשאַפט.

הנחה-טאַריף
פאַר וואַיאַזשאַרען

(§) דער פאַראיין פון די אויטאָבוס-בעזיצער האָט בעשלאָסן צובעשטימען פאַר די וואַיאַזשאָרען א הנחה-טאַריף בעת זייערע רייזעס מיט אויטאָבוסען.

פּוטער טייערער?

(ב) די פּוטער-פּראָדוצענטען האָבען בעשלאָסען צו העכערן דעם פרייז פון פּוטער אויף 70 פּראָצענט. דער ענין ראַרף נאָך דעצידירט ווערען דורך דער צענניק-קאָמיסיע.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט
——=0§0=——

בײַזוויליגע באַנקראָטען; רעגולאַציע און „גאַדזאַר"

(5) אויף דער לעצטער סעסיע האָט דאָס האַנדעלס-געריכט בעטראַכט די אוי-פּאַדלאָשטש-פראַגע פון דער פירמע „טשערניאַק און שטולער", וועלכע בע-זיצט אויף פּעטריקאָווער 43 א טעקס-טיל-האַנדעל. דעם 2. יוני ד. י. איז די פירמע און איהרע בעזיצער געשטעלט געוואָרן אונטער אופּאַדלאָשטש. די ה"ה שטולער און טשערניאַק זענען געוועזן אונטער פּאָליציישער אויפזיכט.

אין יולי האָבען משה יהושע באַהאַ-ריער, פירמע פ. י. רײַכער" און זדשונס-לאַוו לובינסקי זיך געווענדעט צום גע-ריכט, די אונהאַבער פון דער אונטער-נעהמונג צו אַרעסטירען. דאָס געריכט האָט יצחק טשערניאַק'ן און יעקב יחיאל שטולער'ן בעשלאָסען איינצוזעצען אין אַרעסט צוליב'ן חשד, אַז זייער באַנק-ראָט איז געווען א בײַזוויליגער. אָבער טשערניאַק איז ערגעץ נעלם געוואָרען.

דעם 18. יולי האָט דער בעפולמעכ-טיגטער פון די באַנקראָטירטע נעבעכעטען פאַר זיינע קליענטען א גלייט-בריף. די ביטע איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען צוליב דער אומגינסטיגער מיינונג פון ריכטער קאָמיסאַר. ערשט אין אויגוסט איז זיי אַרויסגעגעבען געוואָרען גלייט-שײַנען. די ביטע צו פערלענגערן דעם גלייט-בריף האָט דאָס געריכט אָפּגעוואָרפען.

* * *

בנוגע דעם אופּאַדלאָשטש פון דער ווײַן-פירמע „טעאָדאָר וואַגנער" (אַבראַ-מאָווסקי 33), האָט א פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען בעשלאָסען דעם אַקט וועגן אופּאַדלאַשטש איבערצוּווײַזן דער פּראָקוראַטור. דער סינדיק האָט אויף דער פערזאַמלונג אָנגעוויזען, אַז נישט קוקענדיג דערויף, וואָס וואַגנער'ן און זיין פערטרעטער איז מיטגעטיילט געוואָרען דער טערמין פון דער קרעדי-טאָרען-פערזאַמלונג, האָט זיך קיינער פון זיי נישט צוגעשטעלט אָהן שום ענטשולדיגונג פאַר זיך. אזא האַנדלונג רופט אַרויס א צווייפעל, צי דער גאַנ-צער ענין מיט'ן אופּאַדלאָשטש איז א כשר'ער. וואַגנער ווערט דעריבער אַלס בײַזוויליגער באַנקראָטניק איבערגעגעבען דער פּראָקוראַטור ביים לאָדזער קרייז-געריכט.

* * *

וועגן „גאַדזאַר" פון דער מאַנופאַק-טור-פירמע פון אברהם מוניץ אין לאָדז (פּעטריקאָווער 33) און אין מעזריטש אויף לובעלסקאַ 117. אויפ'ן 4. אָקטאָ-בער איז געווען בעשטימט צו קאָנ-טראָלירען די הויך פון די חובות, אויף וועלכע מוניץ איז פערשולדיגט. היות קיינער פון מוניצ'ס קרעדיטאָרען האָבען זיך אין דעם טערמין נישט צוגעשטעלט און נישט אָנגעמעלדען, די קרעדיטאָרען, וואָס זיי האָבען געגעבען, איז בעשלאָסען געוואָרען צו פּראָלאָנגירען אויף נאָך א חודש דעם טערמין פון קאָנטראָלירען די קרעדיטען, וואָס אברהם מוניץ האָט גענומען.

* * *

א „גאַדזאַר" אויף 3 חדשים איז בע-שטימט געוואָרען דער מאַנופאַקטור-פירמע ר.חם גערשאָן (גערסאָן). די פירמע געהערט צו די עלטערע מאַנופאַק-טור-געשעפטען אין אונזער שטאָט. דער שווערער קריזיס האָט אייך נישט אויס-געמיטען גערסאָנ'ס אינטערנעהמונג און דאָס זי געשטעלט אין צאָהלונגס-שווע-ריגקייטען. די לעצטע אונדערטהאַלבען יאָהר איז פ. גערסאָן געצוואונגען געוואָ-רען אויסצוקויפען פּראָטעסטען פון קוי-דישע וועקסלען פאַר 600.000 זל. דער איבערגעוויכט פון די אַקטיוען איבער די פּאַסיווען בעטרעפט 201,910 זל.

דער „גאַדזאַר" איז גילטיג פון 31. אָקטאָבער אָן. אַלס ריכטער-קאָמיסאַר איז בעשטימט געוואָרען לעאָפּאָלד ראָ-זענבוים, אַלס אויפזעהער דער סוחר אַראָלף ציגע און אַדוו. העגריק לאַנדוי.

——=0§0=——

והחי יתן אל לבו — זאָל דער לעבעדיגער זיך מיט האַרץ געבען אַ חשבון

(אַ פּאָר ווערטער נאָך הלל בינקעו ע"ה)

דער טויט פון אויטליכען מענש מאַכט תמיד א שווערען איינדרוק אויף נאָהענ-טע און ווייטע. ס'איז, ליידער, א טרויע-ריגע נאַטור-ערשיינונג: ווי שמערצליך דער טויט זאָל נישט זיין, איז ער דאָך א נאַטירליכע זאַך. איינגענע ווינען זיך אוים, פרעמדע קרעכצען מיט און ס'ענ-דיגט זיך מיט די טרייסט-ווערטער: המקום ינחם אתכם!

געשעהט אָבער אזא א-אַנישער אינ-ערוואַרטעטער טויט, ווי ביי הלל בינ-קע'ן ע"ה קאָנען מיר נישט אַריבער-גערן גלייכגילטיג און אָפּ-ימען ביו'ן מיט קרעכצען מ'מוז אָנווענדען שלמה המלך'ס ווערטער: והחי יתן אל לבו.

הלל בינקע א געבוירענער לאָדזער, וואָס איז געווען בעקאַנט אַלס בכבוד'ער און אָרענטליכער יוד, האָט תמיד זיך מתגבר געווען בכבוד דורך שווערער אַר-בייט, געגאַנגען פאַר זיך און א פליג אויף דער וואַנד נישט דערצערנט, אָפּגעהיט יורישקייט ביז נאָך און, לפי ערך, גע-ווען א שעהנער בעל-צדקה. ליידער האָט איהם די מלחמה רואינירט און צולעצט צוגעדריקט פון צרות, איז ער אַריינגע-פאַלען אין אַנ'אויסטערלישער קרענק און איבערגעבראַכט זיך געשניידט מיט אונז. האָט זיין טויט אין אַלע קרייזען אַרויס-גערופען אַנ'אמת'ען טרויער. ס'איז האַרץ-רייסענד, מחמת ער האָט איבער-געלאָזען 9 אונפערזאָרגטע קינדער, קלי-לעבעדיגע יתומים.

לאָדז, וואָס שמ'ט פאַר א צדקה-שטאָט, דאַרף זיך אָפּגעבען א חשבון פאַר איהר נישט-יושר'דיגער האַנדלונג. ער האָט זיך געווענדעט צו יחידים נאָך הילף און זיי האָבען איהם געשיליקט מיט פערשפּרעכונגען, אָבער אָהן מעשים..

דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט", וואָס האָט שוין מאַנכען אָרימאַן געשטעלט אויף די פיס דורך זיינע אויפרופען, האָט א פנים דאָס מאָל נישט מצליח געווען — צו ווייניג מענשען האָבען זיך אין דער מצוה בעטייליגט און די, וואָס האָבען יאָ אָנטייל גענומען, האָבען עס געטון מיט קליינע שפּענדען. דאָס איז איהם, בינקע'ן, דעם בכבוד'ען מענש, אויך נישט געווען צום האַרצען, איהם האָט מען בעדאַרפט העלפען מיט א ברייטער האַנד. דאָס האָט ער עהרליך פערדינט, און אַזוי אָט דאָס „לאָדזער טאָגעבלאַט" געקאָנט ערוואַרטען.

הלל בינקע איז בחיו געווען אַנ'אָרענט-ליכער מאַן. מסתמא וועט ער אונז דאָס מוחל זיין, גאָר מיר מוזען די זאַך מתקן זיין און מיר מוזען די . געשעהענע גוט האַלטען בזכרון. והחי יתן אל לבו!

ב. א. גליקסמאַן.

חגא-אויספּערקויפען
מוז מען אנמעלדען

(ב) דער אינדוסטריע-אַמט ביים מאַ-גיסטראַט מאַכט אויפמערקזאַם, אַז צו-ליב דעם, וואָס פאַר ניי-יאָהר הויבען זיך אָן „סעזאָן-אויספּערקויפען", מוזען אַלע אויספּערקויפען ווערען אָנגעמעל-דעט צופריהער און צום סוף אין אינ-דוסטריע-אַמט.

ליגע פאַר'ן אַרבייטענדען א"י אין לאָדז

היינט, דינסטאָג 8 אָוועגד קומט פאַר אין ענגלישען זאַל אַל. מאַי 2 אַ פּראָ-טעסט-מיטינג אַלס אָנהויב פון דער אַק-ציע צו זאַמלען אונטערשריפטען פאַר דער פּראָטעסט-פּעטיציע געגען דעם „ווייס-בוך" פון דער ענגלישער רעגירונג עס וועלען רעדען: חזן פון א"י, יוסף לעווי, ל. לעווין, א.א.

בילעטען צו 30 גראָשען צו בעקומען ביי דער קאַסע.

אויפ'ן לאָדזער וואַהל-פראָנט

וואַהל-קאָמיטעט פון גייערס-ראַיאָן און כאַיני

זונטאָג אָוועגד איז אונטער'ן פאָרזיץ פון אינזש. זשעלינסקי פאָרגעקומען אין גייער'ס ראַיאָן א בעראַטונג פון איינ-וואוינער פון יענער געגענד נאָכ'ן רעפע-ראַט פון די ה"ה: אינזש. זשעלינסקי און בראָווערמאַן איז בעשלאָסען געוואָ-רען אַקטיוו צו אַרבייטען לטובת דער ליסטע 17. ס'איז געוועהלט געוואָרען א קאָמיטעט בראש מיט די ה"ה: מ. פלאָצקער און ז. קליין.

אין גייער'ס ראַיאָן איז געעפענט געוואָרען א וואַהל-ביוראָ, וועלכע איז טעטיג א גאַנצען טאָג אין לאָקאַל פון „בני ציון" (רזשגאָווסקאַ 7)

היינט וועלען פונאַנדערגעקלעבט ווע-רען איבער דער שטאָט פּלאַקאַטען מיט די נעמען פון די בעזונדערע בעשטע-טיגטע קאַנדידאַטען-ליסטען פון וואַהל-קרייז 13 (שטאָט לאָדז).

אין די רעוויר-וואַהל-קאָמיסיעס ווע-לען היינט אויסגעלייגט ווערען צום נאָכ-זעהן פאַר דער בעפעלקערונג די רשימות פון די וואַהל-בערעכטיגטע. די ליסטעס וועט מען קאָנען נאָכקוקען אין משך פון 5 טעג, ד. ה. ביז'ן 8. נאָוועמבער. די וואַהל-לאָקאַלען וועלען צו דעם צוועק אָפען זיין פון 6 ביז 8 יעדען אָוועגד.

געלד-איבערווייזונגען

(§) די הויפּט-פּאָסט נעמט אָן געלד-איבערווייזונגען ביז 2000 זל.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דינסטאָג 4 נאָוועמבער

לאָדז (233,8) 12.05 — 21.58 שעה צייכען, 13.15-12.05 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק, 13.15 - 13.20 פּאַרלעזונג פון טעגליכען פּראָגראַם ווי אויך קינאָ און טעאַטער רעפּערטואַר, 15.35—15.50 פּליה — רגא (טר. פון וואַרשע) 15.50 - 16,10 רעגירונגס-פּאַרטראַג (טר. פון וואַרשע) 19,15 - 16.43 פּראָגר. פאַר קינדער 16.45—17.15 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק פון וואַרשע, 17,15 - 17.40 פאָרטראַג 18.45— 17.45 קאָנצערט 18.45—19.10 פּערשידענעס 19.25 – 19.10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער און פאָרלעזען פון פּראָגראַם אויף מיט-וואָך 19.25 - 19.35 גראַמאָפאָן פּליטען 19.50— 19.35 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל 19.50 טראַנסמיסיע פון גרויסען טעאַטער אין וואַרשע, נאָך דער טראַנס-מיסיע, וועטער, פּאָליציי און ספּאָרט קאָמוניקאַטען ווי אויך טר. פון אויסלענדישע סטאַציעס.

פערפלייצונגען
אין לאָדזער קאַנט

צוליב די לעצטע רעגענס זענען די טייכען וואַרטאַ, נער און פּראָסנאַ אַרויס פון די ברעגעס. די פּראָסנאַ האָט בע-דראָהט די וואוינערטער, וואָס ליגען טאָל-אָפּ. די קאַלישער בעפעלקערונג האָט צוליב'ן אויסגוס פון פּראָסנאַ גע-לעבט אין מורא. די סכנה איז אָבער אויסגעמיטען געוואָרען. עס זענען אויפ-געהויבען געוואָרען די סטאַווידלעס.

אָפּגעביסן אַ נאָז...

(§) אויף מאַרישינער 33 קומען בסדר פאַר מחלוקות צווישען די דאָרטיגע לאָ-קאַטאָרען מיכאַל סטאַנישעווסקי און דעם פאַר-פאַלק וואַשילאַק. עהרגעכטען פּיינאַכט האָט מען זיך ערשט געשטאַכען און צושלאָגען מכות רצח און נעכטען אָוועגד האָט די מלחמה ווידער זיך צו-פלאַקערט. איינער פון די לאָקאַטאָרען סטאַנישעווסקי, איז אַרויס פון דער מלחמה מיט אַנ'אָפּגעביסענער נאָז. די איבריגע האָבען בעקומען מעסער-וואונ-דען.

צוויי לאָדזער רעדאַקטאָרען פער'משפּט צו 1 יאָהר פעסטונג יעדער
פאַר אָפּדרוקען די רעזאָלוציע פון „צענטראָלעוו"-קאָנגרעס אין קראָקא

(§) רעדאַקטאָרען פון צוויי צייטונגען אין לאָדז זענען נעכטען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק פאַר אָפּדרוקען די רעזאָלוציעס פון „צענטראָלעוו"-קאָנגרעס אין קראָקא.

דער ערשטער פּראָצעס איז פאָרגע-קומען געגען פערענטוואָרטליכען רעדאַק-טאָר פון בעפעסישען וואָכענבלאַט „לאָד-זשאַנין", אַלעקסאַנדער נאָוואַקאָווסקי. ער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען לויט'ן אַר-טיקעל 128 פון שטראָף-קאָדעקס פאַר אָפּדרוקען די רעזאָלוציע פון קראָקאווער קאָנגרעס, וועלכע איז קאָנפיסקירט גע-וואָרען פאַר בעליידיגען דעם מלוכה-פּרע-זידענט.

דער אָנגעקלאָגטער האָט זיך אין דער שולד נישט מודה געווען, ערקלערענדיג, אַז די רעזאָלוציע האָט ער פערעפענט ליכט נישט מחמת בײַזוויליגקייט, ווייל מיט א טאָג פריהער איז זי געווען אָפּ-געדרוקט אין וואַרשאַווער „קוריער פּאַ-ראַנני", וועלכער איז נישט קאָנפיסקירט געוואָרען.

דער נאָוואַקאָווסקי איז פער'משפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר פעסטונג.

אין די מאָטיוון צום אורטייל ווערט געזאָגט, אַז דער פּסק-דין איז דעריבער אַזאַ מילדער, ווייל דער בעשטראָפטער איז נאָך יונג און איז נאָך נישט געוועזן בעשטראָפט.

פאַר'ן איינגענעם חטא איז אויך פער'-משפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר פעסטונג דער פערענטוואָרטליכער רעדאַקטאָר פון „גלאָס פּאָראַנני" אויגעניוש קראָנמאַן. אויך לגבי איהם זענען אָנגעווענדעט גע-וואָרען די דערמאָנטע מילדערונגס-אומ-שטענדען.

נאָוועליזאַציע פון אוסטאַוו וועגן אַקציען-געזעלשאַפטן

(§) אַלע אַקציען-געזעלשאַפטן דאַר-פן, ווי בעקאַנט, ביז'ן 31. דעצעמבער ד. י. פאַראייניטליכן זייערע סטאַטו-טען אין זין פון דער נייעסטער פאַר-אָרדנונג. איצט דערוויסן מיר זיך, אַז אין משך פון 3 וואָכן וועט ערשיינען א דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט, וועל-כער וועט אויף אַזאַ אופן פאָלשטענדיג נאָוועליזירן דעם אוסטאַוו וועגן אַק-ציען-געזעלשאַפטן.

דעפּעשע פון סאָציאַליסט. אינטערנאַציאָנאַל
צום גענ. לאָדזער דעפּוטאַט צערבע

(§) די לעצטע טעג איז אין קעלן (דייטשלאַנד) פאָרגעקומען א זיצונג פון סאָציאַליסטישן אינטערנאַציאָנאַל צו-זאַמען מיט'ן פּראָפעסיאָנעלן אינטער-נאַציאָנאַל. ביידע אינטערנאַציאָנאַלן האָבן זיך בעשעפטיגט מיט דער קריזיס-פראַגע און אויך מיט דער פּאָליטי-שער לאַגע אין פּוילן.

דער גענ. דייטשער סאָציאַליסטישער דעפּוטאַט צערבע האָט ערשט בעקומען א טעלעגראַמע פון ביידע אינטערנאַציאָ-נאַלן, וועלכע דריקן איהם אויס אָנ-ערקענונג פאַר זיין מוטיגן קאַמף פאַר דעמאָקראַטיע אין פּוילן און ווינשן אַלע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען אין פּוי-לען א נצחון ביי די איצטיגע סיים-וואַה-לען.

אַזאַ בעגריסונגס-דעפּעשע איז אויך געשיקט געוואָרען צום פאַר'משפּט'ן פ.פ.ס.'ישן גענ. דעפּוטאַט קוואַפּינסקי.

גנבות

(§) אויף קעלמאַן גאַס 10 האָבען גנבים אַרויסגע'גנב'עט פון פּוינע וואַני-סקא'ס דירה 1316 זל. און 16 דאָלאַר, ווי אויך מלבושים פאַר 4000 זל.

א צווייטע שטוב-גנבה איז אויסגע-פיהרט געוואָרען ביי אַנטאָני וואַגנער מאַלינאָווע 8). עס זענען צוגענומען גע-וואָרען 5 אַנצוגער און 15.000 זל.

!!!צו דער אַלגעמיינער אויפמערקזאַמקייט!!!

אין די נאָהענסטע טעג וועט פאָרקומען די ציהונג פון דער 1-טער קלאַס פון דער גרויסער 22-טער מלוכה-לאָטעריע.

דער פּלאַן פון די געווינסטען איז יעצט געוואָרען פיל פערבעסערט, אַזוי אַז די שאַנסען צו ערווערבען די גרויסע געווינסטען זענען בעדייטענד פערגרעסערט געוואָרען

יעדער 2-טער לאָס געווינט און דאָס אַזעלכע סומען ווי:

הויפּט-געוו. 1.000.000 זל.	געווינסטען צו 200.000 זל.	געווינסטען צו 50.000 זל.
געווינס „ 400.000	„ 100.000	„ 25.000
„ 300.000	„ 75.000	ווי אויך 23 פּרעמיעס

עס איז שוין איבעראַל בעקאַנט, אַז אין דער היגזיכט פון גליקליכע נומערן ריהמט אין גאַנץ פּוילן אונזער קאָלעקטור! מיר עמפּפעלן ווייטער אונזערע גליקס-לאָסען

ס. יאַטקאַ
פּיעטריקאָווער 22
פּיעטריקאָווער 66
פאַביאַניץ, פּל. דאַמבר. 3

פערשאַלטען בלוט
גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

(65 פּאָרטזעצונג)

איהר לאַמטער איז, דורך דעם ראַנגלען זיך מיט פרוי בעלה, אַראָפּגעפאַלען אויף דער ערד און צובראָכען געוואָרען. זי האָט דעריבער געמוזט געהן אין דער פינס-טער.

די שטים פון איהר געוויסען האָט זי בסדר געפּייניגט, א שרעקליך געפיהל האָט זי בעהערשט און אָפּגעהענדיג עטליכע שריט פון פּאַווילאָן איז זי אַנידערגעפאַלען אויף דער ערד. דאָך איז זי אין עטליכע מינוט אַרום ווידער גע-קומען צו זיך און זי האָט ווייטער גענומען געהן.

זי האָט נישט בעמערקט, ווי א מענער-געשטאַלט איז פערביינעלאָפען פאַר איהר אויגען. דאָס איז געוועזן דער יונגער פעליקס, וועלכער איז נאָר-וואָס אָנגעקומען אין יאַגד-פּאַווילאָן אַריין.

עטליכע מינוט צייט איז ער אַזוי געבליבען שטעהן. ענדליך אָבער איז ער ווייטער צו צום קעלער-פענסטערל. ער האָט ביי זיך בעשלאָסען, אַז איהם וועט אפילו נישט געלונגען דעם קעלער אַליין צו עפענען, זאָל ער איהר ווע-נינגסטנס דאָס עסען אַראָפּלאָזען דורך דער קליינער עפ-נונג. ער איז אויך געווען ביי דער האַפנונג, צו קענען די אומגליקליכע פרוי בעפרייען אונגאַנצען פון דער תפיסה און אין זיין כוח האָט זיך אַריינגע'גיב'עט דער געדאַנק צוצוזוצען די מיטהילף פון זיין געליבטער, די גרעפין אַדעלאַ...

ער האָט איצט עבשלאָסען צו ענדערן זיין פּלאַן און איהר יאָ צו דערצעהלען דאָס, וואָס ער האָט אין יענער נאַכט צוגעזעהן און נאָר זי, די, וועלכע ליבט איהם פון משוגעת, וועט איהם קומען צו הילף און ביידע צוזאַמען וועלען זיי די אומגליקליכע אָפּראַטעווען פון דעם שרעקלי-כען טויט... נאַטירליך דאַרף דער גראַף קאַרל ריינפעלד זיך נישט דערוויסען דערפון און די פרוי פעלד קען אויך בשלום אהיימגעהן צו איהר מאַן און נישט בלויז מיר ווע-לען זי אָפּראַטעווען, נאָר אַדעלאַ, וועט איהר נאָך אַרויס-העלפען מיט דער נויטיגער סומע געלד...

דאָס זענען אַלץ געווען די פּלענער פון דעם יונגען יונגער, וועלכער איז איצט געשטאַנען מיט א קאָרב עסען, כדי איהם צו דערלאַנגען דעם אַרעסטאַנט, וואָס געפינט זיך אין דעם דאָזיגען אונטערערדישען קעלער.

שנעל האָט ער זיך אַראָפּגעבויגען.

קוים איז ער נעלעגען אויף דער ערד, האָט זיך פון זיין ברוסט אַרויסגעריסען א געשריי און ער האָט אַוועק-געריסען דעם קאָפּ אויף צוריק, ווייל א פּאַס ליכט האָט איהם א שלאָג-געטון אין פּנים אַריין.

— זאָל דער גראַף האָבען בעלויכטען דעם קעלער?— האָט ער אַליין זיך א פרעג-געטון.

ער האָט ווידער צוגעשטעקט זיין קאָפּ צו דער איינ-זערנער שטאַבע, וואָס איז געווען אָנגעשלאָגען צו דעם קע-לער-פענסטער און ווידער צוריקגעשפּרונגען.

— יאָ, מיין בליק גענאַרט מיך נישט. עס איז דאָס געשטאַלט פון זיין געליבטער, אַדעלאַ!

— אָבער, ווי שרעקליך זי זעהט איצט אויס! זי זעהט אויס צו זיין אין כעס. אָ, ווי איהרע אויגען בלישטשען, ווי איהר בוזעם בעוועגט זיך האַסטיג און ווי איהר געזיכט האָט זיך צוזאַמענגעצויגט!... און אַזאַ פּויזע האָט ער זי נאָך נישט געזעהן...

— און די אומגליקליכע פרוי, ווי זי בעט זיך און קניהט אַנידער פאַר דער גרעפין!

וואָס מעהר ער האָט צוגעהערט זיין שטערען צו דער איינזערנער-שטאַבע, אַלץ ברייטער האָט ער פונאַנדערגע-עפענט זיינע אויגען. דאָס, וואָס ער האָט אונטען דערזעהן האָט איהם געגלייווערט דאָ ספּלוט אין זיינע אָדערן, אָבער קיין איין וואָרט, וואָס איז אונטן גערעדט געוואָרען האָט ער נישט געהערט, כאָטש ער האָט זיך די מיה גענעבען, ער זאָל פערנעמען, זייערע רייד.

בלויז דער קלאַנג פון אַדעלאַ'ס שטים האָט אין זיינע אויערן געשניטען.

— און איצט — איצט! וואָס איז דאָס? — האָט דער יונגערמאַן פּלוצלונג אויסגערופען, ווען ער האָט דער-זעהן, ווי פרוי פעלד איז צוגעשפּרונגען צו אַדעלא'ן און זי געוואָלט מיט קראַפט דערוואַרגען פון דער טיר...

ער האָט ווידער אָנגעשטרענגט זיינע אויגען און דער-זעהן, ווי זיין געליבטע, אַדעלאַ, איז פאַר דער אומגליקליכער פרוי געשטאַנען, ווי א געטין פון נקמה. ער האָט אויך דערהערט דעם קלאַנג פון די שרעקליכע ווערטער, וואָס האָבען געשניטען זיינע אויערן, ווי מיט מעסער'ס.

קראַמפּהאַפט האָט ער זיין שטערן צוגעפּרעסט צו דער איבזערנער קראַטע. ער האָט בעשלאָסען צו קומען צו הילף דער אומגליקליכער פרוי.

דאַן האָט ער דערזעהן, ווי אַדעלאַ האָט די אומגליק-ליכע אַנידערגעוואָרפען צו דער ערד. ער האָט צווייגעבייטלט א פּאָר פויסטען.

אין דער דאָזיגער רגע איז די לאַמטער אַרויסגעפאַלען פון אַדעלא'ס האַנד און ס'איז געוואָרען פינסטער!...

אַנ'אומהיימליכער שוידער האָט אָנגעפילט זיין לייב.

— זאָל דאָס זיין געווען הימגעליבטע, רייצענדע אַדעלאַ?

דאָס גערויש, וואָס איז געוואָרען דורך דעם האַסטי-גען פערמאַכען פון דער שווערער קעלער-טיר, האָט איהם אויפגעריסען פון זיין נאָכקלערען.

שנעל האָט ער א נעם-געטון אין זיין האַנד אַריין דעם קאָרב מיט עסען און זיך געלאָזט לויפען צום איינגאַנג פון פּאַווילאָן.

ער האָט דערזעהן, ווי אַדעלאַ איז א מידע אַנידער-געפאַלען ביי דער אויסגעוועגסטער וואַנד פון פּאַווילאָן, אָבער אַנ'איבערנאַטירליכע קראַפט האָט איהם ווייטער געשלעפּט.

צוקומענדיג צו דער טיר פון קעלער, האָט ער קראַמפּ-האַפט אַרומגעטאַפּט מיט זיינע פינגער, כדי צו געפינען די קלאַמקע

א געשריי פון פרייד האָט זיך אַרויסגעריסען פון זיינע ליפּען, ווען ער האָט אָנגעריהרט דעם שליסעל, וועלכער האָט נאָך געשטעקט אין דעם שווערען שלאָס.

שנעל האָט ער אויפגעפּראַלט די טיר. א שרעקליכער ריח האָט איהם א שלאָג-געטון אין דער נאָז אַריין.

זיינע קניען האָבען איהם אָנגעהויבען צ'טערן. די אויפרעגונג אין וועלכער ער האָט זיך איצט געפונען, איז אָבער מיט אַמאָל פערשוואונדען געוואָרען. שנעל האָט ער דעם קאָרב אַנידערגעשטעלט אויף דער ערד, דאַן איז ער צוגעלאָפען צו דער טיר. זי פערמאַכט פון אויסעגוועניג און דעם שליסעל אָפּגעלאָזט אין דער קעשענע אַריין.

א מידער האָט ער זיך אָנגעלעהנט אין דער וואַנד.

זאָל ער איהר איצט קומען צוהילף? ניין, ער טאָר עס נישט טון. איצט דאַרף ער זיך נישט ווייזען פאַר דער גרעפין.

(פאָרטזעצונג קומט)

לאדזשער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אוועגד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

אינ'ם ברען פון דער וואהל-קאמפאניע

מיר שטעהען שוין אויף דער שוועל פון די וואהלען, און עס, נאך אין א קארצע 2 וואכען ארום, וועט שוין דער וועהלער געהן צו דער וואהל-אורנע אפגעבען זיין שטים פאר דער ליסטע, וועלכע וועט לויט זיין מיינונג און איבערצייגונג איהם און דעם גאנצען לאנד ברענגען א ישועה.

און אט וועגען דער דאזיגער „איבערצייגונג" פון וועהלער שרייבט נעלטען די ענדעקישע „גאזעטא ווארשאווסקא", וועלכע איז איצט, ווי בעוואוסט, בבחינת דעם גע'רודפ'טען, און אלס אזעלכע קלאמערט זי זיך פעסט אן אין די פרינציפען פון דער דעמאקראטיע.

„ווי אזוי מיט וואס עס קעמפט די סאנאציע ביי די איצטיגע וואהלען — שרייבט דער ענדעקישער ארגאן — דארף מען ערשט קיינעם נישט זאגען. נישטא איצט אין פוילען קיין מענש, וואס זאל שוין נישט האבען קיין אויסגעארבייטע מיינונג וועגען איהרע מעטאדען. זיי קאנען אפשר צעהנפאך צוואנציגפאך פערגרעסערן די צאהל דעפוטאטען פון ב.ב.-קלוב, אבער קיינעם וועלען זיי נישט איבערצייגען, און זיי וועלען אויך נישט אפשאפען די אפאזיציע אויף א ווייטערדיגער מעטע. מען דארף שוין זיין זעהר נאאיוו צו גלויבען, אז די בעפעלקערונג, למשל, אין ניי-סאנטץ, וואו עס זענען געפסל'ט געווארען אלע ליסטען פון דער אפאזיציע, וועט זיין איבערצייגט אין דער ריכטיגקייט פון די ב.ב. און אז זי וועט פערלירען דעם צוטרוי צו אלע אנדערע פארטייען.

נישט די סאנאציע האט זיך אנגעהויבען פיין די איצטיגע וואהלען, און נישט זיי זענען אנ'ערשטע געלעגענהייט צו פיהרען „דעם דעצידירענדען קאמף מיט דער פארטייאישקייט". דאס אלץ איז שוין געווען, און עס וועט דא נישט העלפען די אויף דער שנעל איבערגענומענע ווערטער שילד פון דער באנקראטירטער „מאראלישער סאנאציע" אויפ'ן „קאמף מיט דער פארטייאישקייט".

„דער רעגירונגס-לאגער וועט אויף אזעלכע צילען נישט כאפען די בעפעלקערונג, און נישט צוברעכען די פארטייאישקייט אדער די אפאזיציע. די בעפעלקערונג איז נעבנג „איבערצייגט", וואס צו דענקען וועגען די אויפרופען פון די סאנאטארישע „פאשיסטען"."

דער „ראבאטניק" האלט נאך אלץ ביי מארשאל פילסודסקי'ס לעצטען אינטערוויאו, און הגם עס איז גאנץ מעגליך, אז אין די היינטיגע צייטונגען זאל שוין זיין פערעפענטליכט א נייער געשפרעך פון מארשאל פילסודסקי, איז זיך „ראבאטניק" אלץ נאך מתעסק מיט דעם פריהערדיגען אינטערוויאו, אין וועלכען מארשאל פילסודסקי האט ערקלערט, אז ער קאן נישט פערשפילען.

„ראבאטניק" ציטירט דעם טייל אין מארשאל פילסודסקי'ס אינטערוויאו, אין וועלכען ער האט ערקלערט: „איך, אזוי גוט, ווי די אלע, וואס ארבייטען מיט מיר, זענען נישט אומשטאנד צו פערשפילען", און די צייטונג שרייבט, אז „די דאזיגע ווערטער רייסען זיך ארויס פונ'ם בעוואוסטזיין און פון אונטערבעוואוסטזיין. זיי זאגען נבואות וועגען א וואהל-נצחון און גלייכצייטיג ענטהאלטען זיי א דראהונג אויפ'ן פאל פון פערשפילען. און אזא פאל וועט דער סיים צוטרייבען ווערען. דערויף זאגען עדות נישט בלויז די ווערטער, וואס מיר האבען ערשט איצט ציטירט פון מארשאל פילסודסקי'ס אינטערוויאו. עס זאגען דערויף אויך עדות די אזוי אפטע פילסודסקי'ס בענקענישען נאך די צייטען, ווען ער איז צוריקגעקומען פון מאגדעבורג מיט אנ'אונגעהויערען מאראלישען קאפיטאל, גלויבען און צוטרוי אין זיין פאלק, וואס האט איהם אהן שום צוואנג און באנגעטען, נאר מיט'ן ריינעם פרייען ווילען געגעבען אזא שטארקע מאכט, אז ער איז געווארען דער „אונגעשריבענער דיקטאטאר" פון פוילען, ווי ער דריקט זיך היינט אויס מיט א פערשטענדליכער מעלאנכאליע. ער פערזיכערט, וואס אנ'אמת, אז ער האט בעזיגט דעם „צעזאריסמוס-רעוואלוציאנערען" יצר-הרע, ער זאגט אבער נישט, פארוואס ער האט דאס אזוי געטוהן. דאס איז געווען דערפאר, ווייל אויסער א קליינע, שוואכע גרופע „נאראדנימלעך", איז אין פוילען נישטא קיין באזים פאר'ן „צעזאריזם", דאגעגען איז אבער שוין יעדער גאנץ גוט איבערצייגט, ווי עס זעהט אויס דער „ריינער לעגאליזם", אויף וועלכען ער האט געלענקט די געשעהענישען נאך דער מאי-איבערקעהרעניש. וועגען דעם האט זיך שוין יעדער איבערצייגט אין משך פון די 4 יאהר מאי-הערשאפט. דער דאזיגער „לעגאליזם" האט דערפיהרט ביז בריסק.

אין מאקע דער „בריסקער פעסטונג" איז געווידמעט דער געלמונגער לייט-ארטיקעל פון „גאזעטא פאלסקא":

„אינ'ם קאמף מיט מארשאל פילסודסקי — שרייבט דער ארגאן פון דער סאנאציע — בענוצט זיך די אפאזיציע מיט'ן בריסקער ארגומענט. די געוו. דעפוטאטען, וועלכע זענען איינגעזעסען געווארען אין פרעווענטיוו-ארעסט אין בריסק, ווערען פארגעשטעלט אלס קרבנות פונ'ם וואהל-קאמף. דערביי שטרייכט די אפאזיציע-פרעסע אונטער, אז אזוי ארום וויל דער רעגירונגס-לאגער פערשטארקען זיינע שאנסען ביי די וואהלען".

די צייטונג פאלעמיזירט דאן מיט דער אפאזיציע און ווייזט אן, אז איהרע טענות זענען ארויסגענומען פון אלטען שלאכעצקען ארסענאל, וואו דער בעגריף פון פרייהייט איז אזוי פערפאמשקעט געווארען, אז יעדען איז געווען פריי צו האנדלען און אפצוטון מעשים קעגען דער מלוכה, און נישט בעקומען דערפאר קיין שטראף. און דאס האט אמאל דערפיהרט צו דער צופאלונג פון פוילען".

— פס.

ערקלערונג פון ד"ר י. ל. מאגנעס וועגען „ווייס בוך"

ירושלים, (יט"א)

דער קאנצלער פון העברעאישען אוניווערזיטעט ד"ר י. ל. מאגנעס האט פערעפענטליכט פאלגענדע ערקלעהרונג אין דער פרעסע: „לינקערישע זשורנאליסטען האבען פערעפענטליכט בעריכטען, אין וועלכע עס ווערען מיר צוגעשריבען געוויסע ערקלעהרונגען, וואס זענען נוגע דער בריטישער דעקלאראציע וועגען דער א"י-פאליטיק. איך האב נישט געגעבען קיין שום ערקלעהרונגען. קען מען נאך דא נישט בעקומען דעם דעקלאראציע און איך האב עס נישט ברעה. צו מיין, כל זמן איך וועל זיך בעקענען מיט די ארגינאל-דאקומענטען. ביז-איצט (די מאגנעס-ערקלעהרונג איז צושיקט געווארען צו דער פרעסע דעם 29. אקטאבער — יט"א — רעד.) נישט פאר און נישט געגען דער דאזיגער סימפסאן-רעפארט און די קאנסטרוקטיווע רעגירונגס-פאליטיק איז נאך נישט אנגעמאלדען געווארען. אין דער רעגירונגס-דעקלאראציע איז דא א סך, וואס קען נישט אקצעפטירט ווערען, אבער איך קען נישט מחמת דעם פעראייניגען זיך צו דער אלגעמיינער היסטעריע, וואס איז אויסגעבראכען ביי דער געלעגענהייט, אהער צו די אלגעמיינע האפנונגסלאזיגקייט, וואס איז געקומען אין רעזולטאט פון דער דעקלאראציע. עס איז נויטיג, רוהיג און ענטשידען צו זוכען א וועג פאר צוזאמענלעבען. אין דעם יסוד דערפאר קען אונז, לויט מיין מיינונג, געבען היינט, ווי תמיד, א פערשטענדיגונג מיט די אראבער. זיין ערקלעהרונג האט ד"ר מאגנעס צוגעשיקט צו דער פרעסע דורך ארוו. יאזעף. דער לעצטער ווארענט פון זיין זייט אין א ביינעלעגטען בריף די פרעסע-פארשטעהער, אז זיי זאלען להבא נישט פערשפרייטען קיין פאלשע ידיעות וועגען ד"ר מאגנעס'ן, ווייל „געגען אינפעראנטווארטליכע זשורנאליסטען וועלען אנגעווענדעט ווערען געזעצליכע שריט". די ערקלערונג פון ד"ר מאגנעס איז ארויסגערופען געווארען אין רעזולטאט פון דער ידיעה, וואס האט זיך פארינגע וואך געהאט בעוויזען אין ניו-יארקער „מארגען-זשורנאל", אז ד"ר י. ל. מאגנעס זאל האבען ערקלעהרט, אז דער „ברית-שלום" איז מסכים מיט דער א"י-פאליטיק פון דער בריטישער רעגירונג און איז גרייט זיך בעטייליגען אין דעם אנגעקונדיגטען לעגיסלאטיווען ראט.

אפעל פון נ. סאקאלאוו צו דער פוילישער פרעסע

צו געבען א מאראלישע שטיצע דעם יודישען ישוב אין ארץ-ישראל אין דער איצטיגער שווערער צייט

נחום סאקאלאוו'ס אינטערוויאו אין „גאזעטא פאלסקא"

דער הויפט-ארגאן פון דער סאנאציע די „גאזעטא פאלסקא", האט נעכטען פערעפענטליכט אנ'אינטערוויאו, וואס נחום סאקאלאוו האט געגעבען איהר לאנדאנער קארעספאנדענט וועגען דער ניי-געשאפענער לאגע אין צוזאמענהאנג מיט לארד פאספילד'ס ווייס-בוך.

צווישען אנדערען האט נחום סאקאלאוו ערקלערט דעם קארעספאנדענט פון „גאזעטא פאלסקא", אז „זעלבסטפערשטענדליך דארף מען נישט דעם ענין (די יודישע פראטעסטען אויף דער גאנצער וועלט און די רעזיגנאציע פון ד"ר ח. ווייצמאן. די רעד.) פערשטעהן אין דעם זין, אז מיר האבען זיך ציטירט מיט ענגלאנד. ווען דאס „ווייסבוך" איז פערעפענטליכט געווארען, האבען זיך אפגעשפיגעלט זעהר פיל פראטעסטשטימען פון אלע שיכטען פון ענגלישען פאלק אין האלט, אז מיר וועלען אפילו נישט דארפען וועלען קיין גרעסערע אינטערווענץ פון פעלקער-בונד. איך האף, אז ענגלאנד אליין וועט דעם ענין רעווידירען. דער פערעפענטליכטער דאקומענט איז בלי ספק געווען א גרויסער פעהלער און מ'דארף איהם וואס גיכער פערריכטען. ווייטער האט סאקאלאוו אויסגעדריקט דעם וואונש, אז די פוילישע רעגירונג דארף זיך אויך די רעכטען פון די מעגליכקייטען אננעמען פאר דער יודישער זאך אין ארץ-ישראל. די האנדלונג פון פוילישען גענעראל-קאנסול אין ירושלים בעת די פאראיעהריגע אונרוהען, האט ערוועקט די סימפאטיע פון גאנצען יודישען ישוב צו פוילען. און איצט זענען מיר שוין עדות פון א פויליש - פאלעסטינישער ווירטשאפטליכער התקרבות. פוילען איז דירעקט פעראינטערעסירט אין דער יודישער קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל מעהר פון אלע אנדערע לענדער, וואָרום דער רוב מנין ובנין פון די יודישע עמיגראנטען קיין ארץ-ישראל זענען יודען פון פוילען.

נחום סאקאלאוו האט פערענדיגט זיין אינטערוויאו מיט אנ'אפעל צו דער פוילישער פרעסע צו געבען אין איצטיגען מאמענט א מאראלישע שטיצע דעם יודישען פאלק, פערשטעהט זיך, נישט לענקענענדיג די שארף געגען ענגלאנד, מיט וועלכער מיר ווילען טראץ דעם איצטיגען קריזיס, ווייטער לעבען בשלום און אין א פריידליכער צוזאמענארבייט.

לארד רעדינג וועגען „ווייס בוך"

זיין רעדע אין לארדען-הויז

לאנדאן (יטא) דער געוו. וויצע-קעניג פון אינדיען מארקיז רידינג האט, ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטהיילט, געהאלטען א ווארט אין דער דעבאטע איבער דער טראן-רעדע און האט קריטיקירט די נייע א"י-פאליטיק פון דער רעגירונג. לארד רידינג האט געזאגט: עס איז מיר אוממעגליך פאר-איבערגעהען די לעצטע פאליטישע רעגירונגס-ערקלערונג וועגען א"י. די דאזיגע ערקלערונג איז געווארען ברייט קאמענטירט און אין צוזאמענהאנג מיט איהם זענען פערעפענטליכט געווארען אפענע בריף און צייטונגען. א דיסקוסיע וועגען דער דאזיגער פראגע וואלט איצט נישט געווען אויפ'ן ארט. איך וויל אבער אויפמערקזאם מאכען דער רעגירונג, אז דא האנדעלט זיך נישט נאר וועגען א פראבלעם, וואס איז נוגע יודען און אראבער. נאר עס שטעהט אין קאן ענגלאנד'ס כבוד און אז עס איז די פליכט פון דער רעגירונג פון זיין מאיעסטעט קלארצומאכען די לאגע און צוריקשטעלען דעם שלום. עס מעג נישט דערלאזט ווערען, אז מען זאל זאגען וועגען אנ'ענגלישע רעגירונג, אז זי האט געגעבען איהר ווארט כדי צו שאפען א בעשטימטע סיטואציע בעת דעם קריג און איצט ווען זי שטעהט פאר געוויסע שוועריגקייטען האט זי פערנומען א פארקאם גענעבעדערטע שטעלונג און ערפילט נישט איהרע איינגענע צוזאגען. עס איז מיר שווער מסכים צו זיין, אז דאס זאל זיין די אמת'ע כוונה פון דער רעגירונג. עס איז מעגליך, אז די רעגירונג איז געווען בלויז אונגעשיקט אין איהר ערקלערונג. ידע-פאלס מוז איך ערקלערען, אז די רעגירונג איז בעגאנגען א שווערען פעהלער. די רעגירונג האט ערקלערט, אז זי מוז האנדלען מיט גערעכטיגקייט לגבי ביידע טיילען פון דער א"י בעפעלקערונג און רעספעקטירען די בירגערליכע און רעליגיעזע רעכט פון די אראבער ווי פון אנדערע שיכטען פון דער בעפעלקערונג. אין דער דאזיגער פראגע האט קיינער נישט קיין אנדערע מיינונג. איך מוז אבער זאגען, אז אויב די רעגירונג האט געגעבען א צוזאג צו שטיצען דעם אויפבוי פון דער יודישער נאציאנאלער היים, איז זי נישט בערעכטיגט שפעטער אונטערצונעמען שריט, וואס זאל מאכען אנ'איינדרוק אויף די פעראינטערעסירטע קרייזען, אז די רעגירונג פיהרט א פאלשען שפיל. איך חזר איבער, דאס איך גלויב אליין נישט אין אזעלכע כוונות פון דער רעגירונג און אז איך האף, אז אין צוזאמענהאנג מיט אנדערע דעבאטען וועט די רעגירונג אבגעבען א צווייטע ערקלעהרונג, וועלכע וועט פילקאם אויפקלערען אנדערש די לאגע.

ציוניסטישע וועלט-ארגאניזאציע און יוד. „אגענץ"

זענען איצט שוין נישט נויטיג — שרייבט „פעלעסטיין"

ירושלים, (יט"א)

דער ארגאן פון דער אראבישער עקזעקוטיווע „פעלעסטיין" שרייבט: די נייע בריטישע פאליטיק אין א"י איז נוגע בלויז די יודען אין א"י. די ציוניסטישע וועלט-ארגאניזאציע און די יודישע אגענץ זענען איצט אומנויטיג. דאס הייסט, אז די פערבינדונג פון די יודען אין א"י מיט'ן וועלט-יודענטום ווערט איבערגעריסען, וואס גרויס-בריטאניען קען נאר בעגריסען. פון דעם דאזיגען אינטערנאציאנאלען יודישען בונד האט ענגלאנד געהאט בלויז אונאנגענעהמליכקייטען. די דימיסיע פון ד"ר ווייצמאן און פון ה' ווארבורג בעדייט, אז דער וועלט-ציוניזם צופאלט זיך און די יודען מחוץ א"י הויבען אן איצט צו פערשטעהן, אז זייער ווייטערדיגע אריינמישען זיך אין די א"י-דיגע ענינים קען בלויז שאדען ברענגען די יודען אין ארץ ישראל.

ערקלערונג פון אמבאסאדאר פיליפאוויטש

פאר דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור

(ניו-יארק יטא) דער פוילישער אמבאסאדאר אין די פעראייניגטע שטאטען ה' טיטוס פיליפאוויטש האט נאך זיין צוריקקעהר פון פוילען קיין אמעריקא אבגעגעבען די פאלגענדע ערקלערונג דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור: „דער אנטיסעמיטיזם אין פוילען פערשווינדט. די עקאנאמישע לאגע פון פוילישען יודענטום וועט זיך פערבעסערען צוזאמען מיט דער אלגעמיינער פערבעסערונג פון דער עקאנאמישער לאגע אין פוילען". „עס אונטערליגט קיין שום ספק, אז די יודען ליידען איצט צוליב זייער מאטעריעלער לאגע. דאס איז א רעזולטאט פון דער אלגעמיינער שלעכטער לאגע אין לאנד. פוילען איז נישט דאס איינציגע לאנד, וואס ליידט איצט צוליב אנ'עקאנאמישען קריזיס. עס איז אבער וויכטיג פעסטצושטעלען, אז די אנטיסעמיטישע שטימונגען, וואס האבען בלי ספק עקזיסטירט אין דער פריהערדיגער צייט אין פוילען, פערשווינדען איצט. עס איז צו בעוואונדערן אויף וויפיל עס האט זיך געענדערט די פסיכאלאגיע פון פוילישען פאלק. אויך קען מען מיט צופרידענהייט פעסטשטעלען — האט צום סוף ערקלערט ה' פיליפאוויטש, אז די לאגע אין פוילען איז איצט אזא, דאס עס זענען אוממעגליך וועלכע עס איז אנטיסעמיטישע עקסצעסען וואס קומען נאך איצט פאר אין אנדערע לענדער".

ארגאן פון גרויס-מופטי שרייבט, אז דאס אננעמען דעם פארשלאג פון געזעצגעבערישען ראט וואלט בעדייט א פערראט

ירושלים (יטא) דער ארגאן פון הויפט מופטי „על דושאמעא על אראביא" פערעפענטליכט פאלגענדען לייט-ארטיקעל וועגען לעצטען „ווייס בוך" פון דער ענגלישער רעגירונג: „אננעמען דעם פארשלאג וועגען א געזעצגעבערישען ראט פאר א"י וואלט געהייסען פערראטען די אראבישע נאציאנאלע זאך. דאס „ווייסע בוך" בעפרידיגט נישט די פאדערונגען פון די אראבער אין א"י, ווייל עס אנערקענט בלויז, אז די אראבישע רעכט אין א"י דארפען געשיצט ווערען אין דער גלייכער מאס ווי די יודישע, די אראבער מוזען אבער — שרייבט ווייטער די צייטונג — זארגפעלטיג בעטראכטען דעם פארשלאג וועגען א געזעצגעבערישען ראט אין א"י און מיר טארען נישט איבערלאזען די זאך אין די הענד פון דער אראבישער עקזעקוטיווע. דער לייט-ארטיקעל אין „דושאמעא על אראביא" בעשטעטיגט די אינפארמאציע, וואס די י. ט. א. האט ערהאלטען פאר איינציגע טעג פון א גלויבווירדיגע אראבישע קוועלע, אז דער הויפט-מופטי וועט וואהרשיינליך פון אנהויב מאכען אנ'אנשטעל, אז ער ווארפט אפ דעם פארשלאג וועגען א געזעצגעבערישען ראט, שפעטער אבער וועט ער זיך ענטשליסען צו נעמען אנטייל אין איהם, זאגענדיג דערפאר, אז זיינע אנהענגער זאלען בעקומען א געוויסע צאהל ערטער אין ראט, כדי נישט דערלאזען אז די אראבישע עקזעקוטיווע זאל זיין די איינציגע אראבישע פארשטעהערין אין געזעצגעבערישען ראט.

בעריהמטע ענגלישע שריפטשטעלערין בעשרייבט איהרע יודישע פריינד און ווי מ'קוקט אויף זיי אין געזעלשאפט

א מערקווירדיג בילד פון די יודיש-גויישע בעציהונגען אין די העכערע געזעלשאפטליכע קרייזען

די בעוואוסטע ענגלישע שרייבערין און ראמאנשרייבערין, ראזיטא פארבס, האט פערעפענטליכט אין א לאנדאנער צייטונג אנ'ארטיקעל אונטער'ן נאמען „מיינע יודישע פריינד", אין וועלכען זי גיט איבער איהרע מיינונגען וועגען די יודען, מיט וועלכע זי איז געקומען אין בעריהרונג. זי שרייבט:

„מיט א קורצער צייט צוריק האב איך געפרעגט דעם אייגענטימער פון א שעהנעם אריסטאקראטישען פאלאץ אין לאנדאן, אויב ער וואלט זיך פיל געקרומט, ווען אלע לאקאטארען זאלען זיך ארויסציהען. ער האט געענטפערט: „עס וואלט מיך נאר נישט געארט. כ'איז בעסער צו האבען א היים פאר דער אייגענער פאמיליע, איידער א הויז צו פערדינגען אנדערע מענשען".

אט דער אונטערשיד צווישען הויז און היים האט מיך איבעראשט אין א צייט, ווען היים שפילט אזא קליינע ראלע. היים און היימישקייט איז אומעטום אין א געפאלענעם צושטאנד, אויסער צווישען די יודען, וואו די פאמיליע איז נאך אלץ א הויפטזאך.

עס איז פאלש, ווען מיר מיינען, אז דער רייכער יוד איז גרייט מקריב צו זיין אלצדינג פאר „ביזנעס". דאס איז אפשר ריכטיג וועגען אמעריקאנער, אבער פאר'ן יודען איז דער וואוילשטאנד פון זיינע קינדער און זיינע אייניקלער א סך וויכטיגער, ווי יעדע פראגע אין אינטערנאציאנאלע ביזנעסען.

אין די גרויסע יודישע פאמיליעס האב איך געפונען די זעלבע צוגעבונדענקייט איינער צום אנדערען, ווי ביי די ארעמע-מענשען, מיט דעם זעלבען אינסטינקט פאר ראסע און די אייגענע מענדעניץ זיך צו פערפעסטיגען און האלטען צוזאמען, אויב נישט קערפערליך אין גייסטיג. זיי בעשיצען זיך מיט געוויסע גרענעצען נישט דורך פאליטישע ווענד, נאר דורך דער היים.

איך געדענק, ווי איך האב זיך דעם ערשטען מאל בעטראפען מיט דער ליידי סווייטלינג, א טאכטער פון בעוואוסטען יודישען פלל-טוער לארד סווייטלינג. עס איז דאן אנגעגאנגען א קראקעט-מעטש אין פארק. צווי פון איהרע זיהן האבען געשפילט אין מעטש און דער זוהן האט געהאלפען זיין מוטער ארגאניזירען א קלוב פון פאבריק-מיידלעך. און אין איין ברעג פון פארק האט מען סערווירט צוגעבייסען פאר די געסט און אין אנדערען ברעג איז אנגעגאנגען א לוסטיגער טעניס-שפיל צו נוצען פון א וואוילטועיגען צוועק.

די טאכטער איז געווען בעשעפטיגט מיט אויפבעהמען א געזעלשאפט פון צוואנציג געסט, א פראפעסיאנעלען טעניס-שפילער און אנ'ארטיסט, וועלכער האט נישט געוואוסט קלאר, וואס אדער וועמען ער דארף דא מאכען.

עס האט נישט געדויערט קיין שעה און די אלע פערשיידענע סארטען מענשען, וועלכע האבען זיך דא צום ערשטען מאל געטראפען, האבען זיך צוזאמענגעגאסען אין איין לוסטיגער, ברוידערליכער געזעלשאפט, א דאנק די אומגעוועהנליכע פעהיגקייטען פון דער בעל-הבית'טע און איך צווייפעל, צי דארט איז געווען איין מענש, וועלכער האט זיך נישט געפיהלט אינגאנצען, ווי ביי זיך אין דער היים.

דער גאסט, וועלכער האט געהאט דאס פערגעניגען צו פערברענגען אין א יודיש הויז א הויבש שטיקעל צייט, האט זיך געוויס געפיהלט, ווי איינער פון דער פאמיליע, מיט די זעלבע רעכט און פליכטען, ווי איינער פון זיי, ווייל א יודיש הויז איז א היים אין שטרענגסטען זין פון ווארט, און נישט א ווארט-צימער אויף א וואקזאל, וואו יעדער לעגט אפ זיין פעקעל אויף א ווייל, ביז דער צוג וועט אנקומען. א יודישע היים איז א דויערנדער אויפהאלט-פלאץ פאר עטליכע דורות, וועלכע זע'ען צווישען זיך פעראייניגט נישט נאר דורך געפיהל, נאר אויך דורך געמיינזאמער פעראנטווארטליכקייט.

מיר דוכט זיך, אז דער שווערער פראבלעם פון מוטער און טאכטער, פאטער און זוהן, עקזיסטירט כמעט נישט צווישען יודען. די קינדער רייסען זיך נישט אפ פון די עלטערן. זיי פראגען ווייטער די ירושה. עלטערן און קינדער זענען נישט אויף מעסער-שטעך און וואס איינער טוט נעפעקט נישט דעם אנדערען, נאר פערקעהרט — דער פאטער דולדעט זיין קינד'ס אויפפיהרונג און דאס קינד נעמט זיך נישט שטארק צום הארצען פון זיין פאטער'ס שטייגער לעבען.

מיט עטליכע יאהר צוריק פלעג איך זיין אנ'אפטער גאסט צו מיטאג ביי א בעריהמט יודיש פארל, וואו עס פלעגען אויך זיין בעוואוסטע פאליטיקער, קונסטלער און דיפלאמאטען.

די מאלצייטען זענען געווען זעהר לאנגע, מען פלעגט דערלאנגען צום טיש זיבען, אדער אכט שפייזען, דערנאך זענען די געסט ארויסגעגאנגען מיט פייערליכע מינעס אין שעהנעם אונטערהאלטונגס-צימער, וואס איז געווען פול מיט טייערע גוט-אויסגעוועהלטע קונסט-ווערק, ביז די בעל-הבית'טע האט זיך ארומגעזעהן, אז עס איז צייט צו בייטען די פארטנערס, און זי איז צוגעגאנגען צו יעדען מיט'ן זעלבען ווערטעל: „מיר דאכט זיך, אז איהר קענט נישט דעם און דעם", אדער „איך וויל איך בעקענען מיט דער און דער."

ווען איך בין געגאנגען צו דער ערשטער „פארטי" צו דעם פארל, וועלכע האבען נישט לאנג צוריק געקראגען דעם טיטול פיער, בין איך געווען גענייגט צו ווייסען, וואס פאר א פנים עס וועט האבען.

דאס רוב יונגע פארלעך גיבען היינט זייערע געסט, וואס קורצערע מאלצייטען, נאכ'ן מאלצייט דרעהט מען אן דעם גראמאפאן, אדער די ראדיא אלס פארשפיל צו א „ברידזש", אדער א מארשרוט צו א נאכט-קלוב. ביי דעם יודישען מאלצייט האט מען זיך אויפגעפיהרט אויפ'ן אלטען גוטמוטיגען שטייגער און מען האט געקאנט מיינען, אז מיר פערברענגען מיט געזעצטע מענשען, כאטש דאס רוב געסט זענען געווען אונטער דרייסיג יאהר און די בעל-הבית'טע אליין איז קוים 25 יאהר אלט.

עס איז געווען דער אלטער, לאנגער מאלצייט. די שפייזען גוט צוגעריכט און נאכדעם זענען פארגעקומען די זאלבענדיגע שמועסען, וועלכע זענען איבערגעריסען געווארען אין דער ריכטיגער צייט דורכ'ן בעל-הבית, אדער דער בעל-הבית'טע, וועלכע האבען געוואלט, אז יעדער גאסט זאל זיך בעקענען מיט די געדאנקען פון אנדערן. עס איז געווען רוהיג, נישט איבעראשענד און דאך אומגעוועהנליך, א חוץ דעם, וואס עס איז געווען זעהר אמוזירענד, ווייל דער יוד איז געבענטשט פון דער נאטור מיט א טאלאנט אויסצוקלייבען דאס בעסטע אין קונסט, דאס בעסטע אין פריינדשאפט, און דאס בעסטע אין וויינען.

דער יוד פערשטעהט פרויען מיט'ן אינסטינקט און ער נעהמט זיך די מיה צו ענטוויקלען די פערשטענדעניש.

פערשטעהט זיך, אז עס פעהלען אויך נישט ביי די יודען קיין אומגליקליכע התונות, אבער איך פערזענליך האב נאך נישט בעגעגענט קיין איין אומגליקליך יודיש פארל.

ווען מען וואלט מיך געפרעגט: „וואס איז געווען די גרעסטע ליבע וואס איך האב ווען עס איז געזעהן?" וואלט איך קיין סך נישט געקלערט און גלייך געשילדערט די ליבע פון א פיינעם, אינטעליגענטען און קונסטלערישען יודישען אינדוסטריעלער, וועמען עס איז ערלויבט געווארען צו הייראטען מיט א יחסנ'ישער טאכטער, איינפאך דערפאר, ווייל די דאקטוירים האבען געזאגט, זי וועט שטארבען פון א צעבראכען הארץ, אויב איהרע עלטערן וועלען זיך האלטען ביי זייער ווידערשפעניגען, זייער טאכטער'ס געליבטען.

די כלה איז געווארען פערהייראט גלייך נאכדעם, ווי זי האט פערלאזען דעם קראנקען-צימער, [illegible] אנ'אפעראציע אויפ'ן קאפ. פון דעמאלט אן האט זי נישט אויפגעהערט צו געהן פון איין דאקטאר צום אנדערען. זי האט נישט געטארט זיין אין אזא צושטאנד. אבער זי האלט זיך העלדיש א

(ענדע—זייט 6)

ארכיוו פון קאמוניסטישער פארטיי אין לאָדז ענטדעקט

60-יעהריגער מאַן איז געווען דער היטער פון אַרכיוו.—6 קאמוניסטישע טוער: רעסטירט

(§) דעם 15-טען אָקטאָבער ד. י. זענען פונקציאָנאַרען פון דער פּאָליטישער פּאָליציי געקומען אויף די שפּורען פונ'ם אַרכיוו פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, אָבער צו ענטדעקען, וואו ער געפינט זיך, איז נישט געלונגען. אינצווישען איז לאָדז און לאָדזשער וואָיעוואָדזטווע פּער-וואָרפען געוואָרען מיט קאָמוניסטישע אויפרופען וועגען די סיים-וואַהלען.

אַ זוי פּאָליציי האָט קאָנפיסקירט אַ גרעסערן קוואַנטום קאָמוניסטישע בלעטלעך, איז איהר אַרבייט שוין געווען אויף אַזויפיל פערלייכטערט, אַז איהר איז מעגליך געווען צוגעפינען דאָס געשעפט, וואו דעם פּאַפּיר אויף דער „ליטעראַ-טור" איז געקויפט געוואָרען. די פּאַפּיר-סוחרים, וועלכע האָבען דאָס פּאַפּיר פערקויפט אַנ'עלטערען מענש, האָבען דער פּאָליציי אָפּגעגעבען, ווי ער זעהט אויס. אַזוי אַרום האָט די פּאָליציי פעסטגעשטעלט, אַז דער געהיימער היטער פון אַרכיוו איז דער 60-יעהריגער יאַן קיעפּמאַן פון וואָלגאַ 2.

ביי דער פּאָר-טעגיגער נאָכ'ן דאָס פּאָליציי אַרומגערינגעלט דאָס הויז, וואו עס איז אַנגעקלאַפּט געוואָרען אין קיעפּמאַנ'ס וואוינונג, דאָס מען איז אַבער נישט געעפענט. ערשט. ווען די פּאָליציי האָט ערקלערט, אַז זי וועט אַרויסברעכען די טיר, האָט קיעפּמאַן זיך אָפּגעכאַפּט און זיך ענטשולדיגט, הלמאי ער איז אַזוי פעסט געשלאָפען.

בעת דער רעוויזיע האָט מען געפונען 4 העקטאָגראַפישע אַפּאַראַטען, אויף וועלכע עס זענען אויסגעפּערטיגט געוואָרען די קאָמוניסטישע אויפרופען. און אַ בעדעלטענדע אונטער קיעפּמאַנ'ס בעט האָט מען געפונען 40 קילאָ קאָמוניסטישע בלעטלעך אין פּוילישער און דייטשער שפּראַכען, ווי אויך 25 קילאָ פּאַפּיר אויף צו דרוקען אויפרופען. ביים בעזוכען די וועגן איז ענטדעקט געוואָרען אינטער אַ הייליג בילד אַ בעהעלטעניש מיט פערשידענע נאָטיצען וועגן דער טעטיגקייט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין לאָדז און סביבה.

אין שייכות מיט די ענטדעקטע נאָטיצען זענען נאָך אַרעסטירט געוואָרען: דער 20-יעהריגער אַלפאָנס גלאַנץ (28 שימער-פּולק-גאַס נומער 51), דער 27-יעהריגער אַלפאָנס קרעטשמער (וואָלגאַ 21), דער 27-יעהריגער פראַנטשישעק פּולין (פּושעגרודזעלניאַנאַ 85), דער 18-יעהריגער מיכאַל יוזעפאָוויטש (זאַוואַד-זקאַ 15) און דער 27-יעהריגער קאַזשימיעזש קראַוטשיק (ווילטשאַ 1). כמעט ביי אַלע אַרעסטירטע האָט מען געפונען קאָמפּראָמיטירענדע מאַטעריאַלען.

אַלע אַרעסטירטע זענען איינגעזעצט געוואָרען אין תפיסה אויף גדאַנסקאַ-גאַס.

פעלץ-וואַרעס

קען מען קויפען אמביליגסטע און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען
נאָר ביי דער לאַנגיעהריגער פירמע
L. B. FEFER, Wschodnia 42, Tel. 178-04
בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל געפינט זיך אויפ'ן אָרט.
די אַרבייט ווערט אויסגעפיהרט פּינקטליך און רעעל.

ווידער נקמה-אַקט אין לאָדזער אונטערוועלט

אָפּקלאַנגען פון „קאָנקורענץ-קאַמף" צווישען יודישע און קריסטליכע פערברעכער אין קאָלי

(§) מיט לערך אַ יאָהר צוריק זענען דאָ פאָרגעקומען בלוטיגע פּאַסירונגען צוליב „דין תורה'ס" און דער יודישער און קריסטליכער אונטערוועלט. אַ בלוט-באַד צווישען דער ראָזינגער חברה צוליב „קאָנקורענץ" איז אויך געווען אין קאָלי. דאָן האָבען יודישע „גדולים" אָפּגע-משפט אויף זייער אופן די קריסטליכע קאָנקורענטען, וועלכע מישען זיך אין די „יודישע עסקים". רעמאָלט זענען אַרעסטירט געוואָרען איינינגע קריסטליכע פערברעכער, צווישען אַנדערע דער 27-יעהריגער סטאַניסלאַוו וולאָדאַר-טשיק (וואָוועלסקאַ 7). אַז וולאָדאַר-טשיק איז בעזונדער געוואָרען האָט ער צוגערעדט זיינע חברים צו אָרגאַניזירען אַ „נקמה-אַטאַקע" אויף די יודישע אונטערוועלט-בעררשער. די קריסטען האָבען אָבער געגעבען געדעכט די יודען, וואָס זיי לאָזען די גוי'עשע גנבים נישט אַריינשטעקען די נאָז אין זייערע אינטערעסען. דאָס האָט פעררדראָסען וולאָדאַר-טשיק'ן און דאָס איז געווען געניג, אַז ער זאָל מיט זיינע „גוטע ברידער" ווע-רען ברוגז.

געכטען 6 אָוונט, ווען וולאָדאַרטשיק האָט זיך געטראָפען מיט זיינע קריסט-ליכע קאָלעגען אויף סאָלנאַ גאַס, האָבען די חברים צוויי מאָל אויסגעשאָסען אין וולאָדאַרטשיק'ן און איהם שווער פער-וואונדעט. ער איז אַנידערגעפאַלען, ווי אַנ'אונטערגעזעגטער און די פערברעכער זענען נעלם געוואָרען.

ווען פּאָליציי האָט איהם געפרעגט און שפּיטאָל, ווער די שיסער זענען, האָט ער נישט געוואָלט זאָגען, ערקלע-רענדיג, אַז ער אַליין וועט זיי שוין אָפּ-משפט'ן, ווען ער וועט ווידער געזונד ווערען.

בלוטיג געשלעג נאָכ'ן ביטערן טראָפען

אויף מאַרישיאַנער 33 איז זונטאָג ביי-נאַכט אויסגעבראָכען אַ געשלעג צווישען שכורים. די וואונדענע האָט זיך געענ-דיגט דערמיט, וואָס אין אַ טייך בלוט אויפ'ן הויף האָט די פּאָליציי געפונען שווער פערוואונדעט דעם 43-יעהריגען מיכאַל וואַשילאַק און דעם 23-יעהריגען מיכאַל סטאַנישעווסקי.

באַנדיטען-אָנפאַל הינטער לאָדז

(§) זיגמונד סקאַרקאַ פון דאָרף בענ-דזעלין איז נעכטען געפאָהרען קיין לאָדז מיט אַ קויש עופות צו פערקויפען. ווען דער פויער האָט זיך געפינען ביינאַכט אויפ'ן ראָקאָטשינער וועג, איז פון אַ ריוו אַרויסגעשפּרונגען אַ פערשוין און איהם דערלאַנגט מיט אַ שטעקען איבער'ן קאָפּ. אַ צווייטער אָנפאַלער איז צו איהם צוגעלאָפען און איהם אָנגעהויבען צו דושען. דערווייל האָבען אַנדערע אָנפאַלער צוגענומען אַלץ, וואָס דער פויער האָט געהאַט ביי זיך און אויף זיין וואָגען. די גענז און הינער אַריינגעפּאַקט אין זעק, און געוואָלט ענטלויפען. צום שלימזל פון די אָנפאַלער האָט אַ בלעכער געמען פון דער ווייטענס אַ רעפלעקטאָר פון אַנ'אָנפאָהרענדען אויטאָ. די באַנדיטען האָבען זיך דערשראָקען און ענט-לאָפען, נישט בעוויזענדיג מיטצונעהמען אַלץ, וואָס זיי האָבען געהאַט איינגע-פּאַקט. פּאָליציי האָט אין וואַלד געפונען פערפלויגטע גענז און הינער, וועלכע זענען וואַהרשיינליך פערדושעט געוואָ-רען, כדי זיי זאָלען נישט שרייען.

טעאַטער און קונסט

מ. פּולאַווער פערלאָזט לאָדז

דער בעגאַבטער אַרטיסט משה פּולאַ-ווער, וועלכער געהערט צו די פּיאָנערען פון „אַררט"-טעאַטער, איז אַנגאַזשירט געוואָרען דורכ'ן דירעקטאָריאַט פון די פּעראייניגטע טרופּעס און נייעם רעוויו-טעאַ-טער, וואָס דער אַרטיסטען-פעראיין האָט איצט געשאַפען. דאָס ראָזיגע רעוויו-טעַ-אַטער וועט צוערשט אַרויסטרעטען אויף גאַסטשפּילען אין לעמבערג, אין קראָקאָ און אַנד. שטעט. און וואַרשאַ ווערט פאַר'ן דאָזיגען רעוויו-טעאַטער צו-געגרייט אַ שטענדיגער טעאַטער-בנין.

מיר ווינשען דעם שטרעבזאַמען משה פּולאַווער פיל ערפאָלג.

פון יודישען טעאַטער

נאָכ'ן גרויסען ערפאָלג פון אַנאַ יאַ-קובאָוויטש מיט'ן גאַנצען אַנסאַמבל אין די לעצטע טעג, ווערט געגעבען נאָך אויך פאָרשטעלונג צו פּאָפּולערע פּרייזען. היינט וועט אַנאַ יאַקובאָוויטש אויפטרעטען אין איינער פון איהרע בעסטע ראָלען, אין דער „אייביגער מא-מע".

פון „אַררט"

נאָך 2 טעג, היינט און מאָרגען, וועט געשפּילט ווערען דאָס ערשטע פּראָגראַם „גוט מאָרגען, קאַזע". די פּרעמיערע פון צווייטען פּראָגראַם וועט פאָרקומען היינ-טיגען פרייטאָג. דאָנערשטאָג וועט אין „אַררט" נישט געשפּילט ווערען, כדי ווי געהעריג אָדורכצופיהרען די גענעראַל-פּראָבע.

קאָנצערט פון לעאָניד סאָבינאָוו

מאָרגען מיטוואָך 8.30 אָוונט קומט פאַר אַ גרויסער געזאַנג-אָוונט, אויף וועלכען ס'וועלען אויסגעפיהרט ווערען די שענסטע אָפּערען-אַריעס, מיט'ן אַנטייל פון דעם וועלט-בעריהמטען רוסישען זינגער לעאָניד סאָבינאָוו, דער בעריהמ-טער טענאָר פון דער מאָסקווער אָפּערע, וועלכער איז גוט בעקאַנט מיט זיינע הערליכע קרעאַציעס, ווי אויך פון זיין גראַמאָפאָן-פּלאַטען. דער אויבענדערמאַנ-טער אַרטיסט וועט זינגען אַ גאַנצע רייה הערליכע לידער, רוסישע ראָמאַנסען, ווי אויך אָפּערען-אַריעס.

אין דאָזיגען קאָנצערט נעמט אויך אַנטייל דער בעריהמטער פּיאַניסט באָ-ריס סאָבינאָוו, וועלכער וועט אַ חוץ אַקאָמפּאַנירען, אויך אויספיהרען זיינע איינענע קאָמפּאָזיציעס פון פּיאַנאָ-רע-פּערטואַר.

דער קאָנצערט האָט אַרויסגערופען אַ זעהר גרויסען אינטערעס.

גרויסער טאַנץ-אָוונט אין פילהאַרמאָניע

די בעריהמטע עסטאַנישע טענצערין עללאַ אילבאַק קומט קיין לאָדז און וועט אויפטרעטען איין מאָל אין פילהאַרמאָ-ניע-זאַל דאָנערשטאָג דעם 11. נאָוועמ-בער 9 אָוונט.

די אויבענדערמאָנטע טענצערין נע-הערט היינט צו מאָג צו די בעסטע רע-ווי-קינסטלערינס. איהרע אויפטריטען אויף די גרעסטע אייראָפּעאישע ביהנעס זענען תמיד אַרורך מיט אַ טריאומפי-רענדען ערפאָלג, און דער עולם נעהמט אוועק בעגייסטערט פון איהר שעהן טאַנ-צען. אין פּראָגראַם פון דאָנערשטאָג'-דיגען טאַנץ-אָוונט וועלען אויסגעפיהרט ווערען די ווערק פון: גריג, באַסיני, שאָ-פּען, דעביוסי, קרייזלער א. א.

דער אָוונט פערשפּרעכט צו זיין זעהר אינטערעסאַנט.

פּעליאַ לאַנדסמאַן קומט קיין לאָדז

די אַמעריקאַנער יודישע אַרטיסטקע פּעליאַ לאַנדסמאַן האָט אונטערגענומען אַ טורנע איבער די יודישע צענטערען אין אייראָפּאַ. זי וועט אויך אויפטרעטען אין וואַרשאַ און אין לאָדז. איהר גע-שעפטס-פיהרער איז דער אין לאָדז בע-קאַנטער קאַראַקטער-שפּילער ה' מאַלאַ-ראַווסקי, וועלכער געפינט זיך איצט אין פּאַריז.

אַרבייטסלאָזע, וואָס האָבען זייטיגע פערדינסטע, קענען עקסמיטירט ווערען פון דירה

(§) אין זיין צייט האָט דאָס לאָדזשער שטאָט-געריכט אַרויסגעגעבען אַן עקס-מיסיע אויף עדמונד קראַשינסקי, וועל-כער איז געווען שולדיג דירה-געלד. דער עפּילאָג פון פּראָצעס האָט זיך אָפּגע-שפּילט אין העכסטען געריכט, וועלכער האָט געאורטיילט:

די אַרבייטסלאָזיגקייט פון אַ לאָקאַ-טאָר קאָן רעכטפערטיגען זיין נישט צאָהלען דירה-געלד נאָר דאַן, ווען דער לאָקאַטאָר האָט נישט קיין מיטלען צום לעבען. אין פאַל, ווען דער אַרבייטסלאָ-זער לאָקאַטאָר האָט אַנדערע איינקונפטס קוועלען, קאָן ער נישט בעפרייט ווערען פון צו צאָהלען דירה-געלד. צוליב דעם, וואָס עס איז דערוויזען געוואָרען, אַז קראַשינסקי האָט ביי זיין אַרבייטסלאָ-זיגקייט זייטיגע הכנסות, איז דער עקס-מיסיע-אורטייל בעשטעטיגט געוואָרען.

געוועזענער זעלנער אַנגעקלאַגט פאַר העצען געגען די אָפיצירען

(§) פראַנטשישעק פּאַצער, יוזעף מאַרשינסקי, וולאַדיסלאַוו בערנאַטשאַק, יוזעף סאָבטשאַק, לעאָפּאָלד קאַפּאַלטשיק און אַראָלף פּיאָנטעצקי זענען אַנגע-קלאַגט געוואָרען אין מיליטערישען גע-ריכט פאַר אונטערהעצען די איבריגע זעלנער צו אַקטיווע אַרויסטרעטונגען גע-גען די „בעלערדיגער". פּאַצער האָט גע-זאָלט זאָגען אין די קאַסאַרנען, אַז זייע-רע פּרויען מאַטערט מען און זיי אַליין צווינגט מען בגוואַלד צו זיין אין די קאַ-סאַרנען. מאַרשינסקי האָט בעליידיגט אַ פּאָרוטשניק. די אַנגעקלאַגטע האָבען זיך אין דער שולד נישט מודה געווען. דאָס מיליטערישע געריכט האָט פּאַצער'ן פערמשפּט אויף 6 וואָכען אַרעסט און די איבריגע בעפרייט פון שולד צוליב מאַנגעל אין בעווייזען.

Dr. L. PIKIELNY
UROLOG
צוריקגעקעהרט
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָז, אורין-קראַנקהייטען
Nawrot 8. telefon 219-90
נעמט אָן פון 12—1 און פון 4—7

Dr.Med. E. Reicher
ספּעציאַל אַרצט
פאַר הויט האָר און ווענערישע קראַנקהייטען
דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטראָ-טעראַפּיע
פּאָלודניאָוואַ 8 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 9—1 מיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזען

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזשער טאָגעבלאַט"

Zakład Freblowski
(z ogródkiem)
דער ערשטער העברעאיש-פּוילישער
גן-ילדים
ביי דער שולע און גימנאַזיום
פון י. קאַצענעלזאָן
ס'ווערען אַנגענומען קינדער אין דער פאַרמיטאָג און נאָכמיטאָג-גרופּע אין עלטער פון 4—6 יאָהר.
מיט אָנמעלדונגען אין קאַנצעלאַריע פון גימנאַזיום צעגעלניאַנאַ 28.

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8.10 1—3 5—9

א סוחר וואָס בעזיצט אַ געוועלב אין האַלע אַגראַדאָוואַ 3 זוכט אַ פּאַר-טנער אָדער פערקויף געגען קוויטע נור צו קע-נען זיין קאָנקורענץ-פּעהיג ביז יעצט געמאַכט נאָר דאָרפישע וועקסעל-געשעפטען און גז"ד אויסצואהאַל-טען דעם שווערען קריזיס אָפּערטען אונטער 10.000

סטאַרשי פעלדשער
J. Bornstein
צעגעלניאַנאַ 51, טעל. 201-25.
מיט לאַנג-יעהריגער שפּיטאַל און פּריוואַט פּראַקטיק
נעמט אָן טעגליך.

Dr. med.
G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 (טראַוגוטאַ)
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

יוד. אַרט.-פעראיין אין פּוילען. דירעקטאָריאַט פון פעראייניגטע טעאַטערן. בעפולמ. דיר.: אַ שטאַקפעדער. — לייטער: אַ. בעזמאַן.
לאָדזשער יוד. קאַמער-טעאַטער — נייער
„אַררט"
ווייסער זאַל
„מאָנטיפּעל"
זאַכאָדניאַ 43
קינסטלערישער לייטער: מ. בראָדערזאָן
!! איילט צו זעהען די לעצטע 2 טעג !!
היינט, דינסטאָג
1 פאָרשטעלונג 9^15 אָוו.
צו ביליגע פּרייזען
גוט מאָרגן קאַזע!..
אין 2 טיילען, 12 בילדער.
פרייטאָג דעם 7-טען נאָוועמבער
פייערליכע פּרעמיערע
פון 2-טען פּראָגראַם — א. נ.
אויפ'ן הימעל אַ יריד
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער פון 11 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 5 אָווי-גער אָוו. שבת אַ גאַנצען טאָג.

פערקויפטע נשמות

שפּאַנענדער ראָמאַן

(184 פאָרטזעצונג)

— אַלזאָ, איז דאָס געווען דיין אַגווייזונג. איך בין דיר זעהר דאַנקבאַר דערפאַר, אָבער פונדעסטוועגען מוזטו שטאַרבען.

— איך ווייס דערפון, נאַטשעלניק. איך האָב פער-לוירען מיין לעבען.

— געהט חברים! — האָט כויט-פויגעל אַ וואָיע גע-טון. — גרייט צו אַ ברעט און מיר וועלען איהם צובינדען. מיר האָבען שוין לאַנג נישט געוואָרפען קיין מעסער'ס צום ציל. כאַ, כאַ, כאַ, דער בידערערכטיגער פערעטער וועט אונז דינען אַלס טרעף-פּונקט.

אַ ווילד, פרעהליך געשריי האָט זיך אַריבערגעטראָגען איבער די קאַטאַקומבען.

בריטשטייד האָט זיך דערנעהנטערט צו טערעזאַ'ן.

— איהר האָט נאָך עפּעס צו ערקלערען?

— ניין, — האָט זי שטיל אָבגעזיפצט, — אָבער קוים האָט איהר אַנ'אײַדעל האַרץ, מאַכט מיט מיר שנעל אַ סוף.

בריטשטייד האָט נישט געענטפערט.

— ערפילט מיין לעצטע בקשה, — האָט טערעזאַ זיך געבעטען מיט רחמים. — איך האָב איך בעשוינט, ווען איך האָב איך מעהר ווי איינמאָל געהאַט די געלעגענהייט צו ערמאָרדען. איך מוז שטאַרבען, אָבער זעהט, אַז אייערע חברים זאָלען מיר נישט טון קיין שלעכטס. זיי זענען דאָך אמת'ע טייוואָלאָנים.

בריטשטייד האָט אוועקגעדרעהט דעם קאָפּ.

עס האָט זיך איהם אויסגעדוכט, אַז עמיצער האָט זיך אוועקגעשטעלט נעבען איהם. ער האָט דערזעהן טאַני'ס שטראַהלענדע אויגען.

— נאַטשעלניק! — האָט דאָס כיטרע מיידעל איהם שטיל אַ זאָג געטון, פּרובענדיג מיט אַלע כוחות צוריקצו-געווינען די געפעליגקייט פון איהר בעליבסטען מאַנספּער-שוין. — איך האָב אַלעס געהערט. ווילט איהר, אַז זי זאָל אומקומען זעהר שנעל?

— יאָ, — האָט ער שטיל געענטפערט. — איך מוז אָבער נעהמען אין אכט דעם פערלאַנג פון מיינע אויפגע-רעגטע חברים. וואָס וועלען זיי זאָגען, אויב איך וועל האַנדלען געגען די פאַרשריפטען?

— איך האָב אַנ'עצה, — האָט טאַני זיך אָנגערופען. — לאָזט עס מיך ערלעדיגען. איך האָב דאָ אַ פינגעריל, אין וועלכען עס איז פערבאָרגען אַזאַ גיפט, וואָס ווירקט מאָמענ-טאַל, ווען מען לעגט עס נאָר צו צו די ליפּען. איך האָב ערשט די וואָך דאָס פינגעריל בעקומען פון מיין פאָטער אויף אַ פערזיכערונגס-פאַל.

— איהר האָט געהערט? — האָט בריטשטייד זיך גע-ווענדעט צו דער ציטערדיגער טערעזאַ.

— אַלעס געהערט.

— אַלזאָ זעהר גוט. — האָט דער חערשט ווידער ענערגיש בעפוילען. — טאַני איהר וועט אָנטון טערעזאַ'ן דאָס פינגעריל, אַז קיינער זאָל עס נישט בעמערקען, און איך וועל מיך בעמיהען, אַז די הענד זאָלען ביי איהר זיין אויפגעבונדען, איך וועל איך, טאַני, זעהר דאַנקבאַר זיין.

דאָס שעהנע מיידעל, וואָס איז געווען איבערגעטון אין אַ מענער-קאָסטיום, האָט אָפּגעטון דעם קאָפּ אָן אַ זייט, כדי צו פערבאָרגען די פרייד, וואָס האָט זיך אָפּגעשלאָגען אין איהרע דונקעלע אויגען.

דאָס אַלעס האָט טאַני געטון, כדי צוריק צו געווינען בריטשטייד'ען פאַר זיך.

ווען איהר האָט מען געקענט טערעזאַ'ן פייניגען אויפ'ן שרעקליכסטען אופן, אָבער זי האָט מורא געהאַט צו פערראַטען איהר געפיהל, כדי נישט צו ערוועקען געגען זיך קיין אומווילען מצד דעם הערשט.

געשיקט, אַזוי, אַז קיינער זאָל נישט בעמערקען, האָט טאַני אַראָפּגעצויגען דאָס פינגעריל פון פינגער און עס אַרויפגעזעצט אויפ'ן פינגער פון דער פער'משפּ'טע.

עס איז שוין געווען די העכסטע צייט אויסצופיהרען דעם אורטייל, ווייל אַלעס איז שוין געווען פאַרגעברייט.

— דער ערשטער וועט זיין קאַצען-אויג, — האָט זיך איינער פון די רויבער אָנגערופען. — זאָל דאָס מיידעל זיך צוקוקען, ווי אַזוי איהר קאָלעגע זעהט אויס. דערנאָך וועט קומען איהר ריי. אין איהר פיין קערפּער'ל וועלען אריינ-פליהען די מעסער'ס, ווי אין אַ פוטער. אָבער פאַר דעם מוז זי נאָך אונז געבען אַ ביסעל פערגעניגען. הער, קאַצען-אויג דיין לעצטע שעה האָט אויסגעשלאָגען.

קאַצען-אויג האָט אַרויסגעלאָזט אַ מורא'דיגען געשריי. ווען די צעיושעטע רויבער האָבען זיך אויף איהם אַ וואָרף געטון און איהם צוגעבונדען צום ברעט, וואָס איז געווען צוגעפעסטיגט צו דער וואַנד.

עטליכע צעהנדליגער הענד האָבען זיך אַ כאַפּ געטון צו די פּאַסקעס, וואָס זענען געלעגען אויף דער ערד, און אין עטליכע מינוט אַרום איז דער פערורטעלטער שוין געווען פעסט צוגעבינדען צום ברעט.

— אַראָפּרייסען פון איהם דאָס אָנגעטועכץ, — האָט איינער אויסגעשריגען. — צערייסען עס אויף פּיצלעך!

קאַצען-אויג האָט ווידער אַ מורא'דיגען געשריי געטון, אָבער קיינער האָט זיך דערמיט נישט איבערגענומען. אין אַ ווייילע אַרום איז ער שוין געשטאַנען גענצליך נאַקעט, און די רויבער האָבען זיך אויסגעשטעלט אין אַ האַלבי-ראָד.

בריטשטייד האָט ערשט יעצט בעמערקט, אַז דער גרעסטער טייל פון זיינע מענשען זענען נאָך געגוג ווילד און בלוט-דורשטיג, אָבער ער האָט זיי יעצט נישט געקענט שטערען אין זייער אַרבייט. ער האָט געזעהען, ווי עס ווילט זיי דעם פער'משפּ'טענס טויט-שרעק. זיי האָבען ספּעציעל פערלענגערט זיינע יסורים, כדי איהם וואָס מעהר צו פערמאַטערן.

(פאָרטזעצונג קומט)

ענגלישע שריפטשטעלערין בעשרייבט איהרע יוד. פריינד

(ענדע פון זייט 3)

ראנק איהר מוגטערער שטימונג, און אפשר דערפאר איז איהר מאן אזוי אוי־בערגעגעבען צו איהר... יאהרען לאנג, ווי ער איז זיך מקריב פאר איהר. ער איז איהר חבר, הויז־אויפזעהער און צערטליכסטער ליבהאבער.

ווען אזא מעשה זאל טרעפען ביי אן ענגלענדער, וואלט ער שוין געהאט פיל פערלוירען פון זיין רוהער־מיר־נישט־און־ווירד, דורך וועלכע ער האלט זיך גרע־סער פון אלע אנדערע מענער, אבער דער יוד האט אן׳אונערליכע ווירדע. זיין גייסט איז א שעהנער, און אפילו אין די נעצעהלטע פאלען, ווען ער פערליערט איהם אין דער יוגענד, געפינט ער איהם צוריק אויף די עלטערע יאהרען.

איך וועל שטענדיג געדענקען די ער־שטע געלעגענהייט, ווען די יודישע ווירדע האט אויף מיר געמאכט אן׳איינ־דרוק.

ליידי עדווארדס גראסווענאר, ליידי ראקסאווערזש (א יודישע) און איך זע־נען געגאנגען צו א גארטען־פארטי אין קעניגליכען פאלאץ אין לאנדאן. אום אויסצומיידען דעם גרויסען עולם האבען מיר געהאט בדעה זיך ארייננצופירען דורך א קליין זייטיג טירעל, אבער צו אונזער פערוואונדערונג איז יענער געוועזען פערשטעלט. אום צו שפארען צייט זע־נען מיר ארוים פון וואגען און זיך אנ־געהויבען דורכשלאגען א וועג צופוס דורך די טויזענדער אויטאמאבילען, וועלכע זענען געלאפען פון פערשידענע ריכטונגען.

אין אמניבוס האט אבער אנגעהוי־בען פלוצלונג פונקט אויף אונז אויך און ליידי עדווארדס האבען זיך דערשרא־קען און גענומען שמעלען פיס. אבער דאס האט נישט פאסירט מיט ליידי ראקסווערזש, זי האט אויסגעזעהן, ווי א פערסישע פרינצעסין און א קונסטער־מעשה׳לע. קליין, ליכט, און ווירדעפול, דער קאפ אויפגעהויבען און דער הויך און מיט א גלייכגילטיגער מינע אדורך דעם טויער.

איהר פרעכטיג קלייד האט געפלא־טערט אין ווינט פון די פליהענדיגע אוי־טאס, און דער אמניבוס האט זיך אפגע־שטעלט פונקט א שריט פון איהר.

א גרופע יונגע פרויען האבען נישט לאנג צוריק דיסקוטירט, וואס זיי וואל־טען אמבעסטען פערלאנגט פון לעבען. איינע האט געזאגט: „דאס בעסטע קלייד אין דער וועלט.“

די אנדערע האבען זיך באלד אויס־געלאכט פון איהר, אבער זייערע אמבי־ציעס זענען אויך נישט געוועזען קיין סך העכער, ווי פון דער „קליידעלדיגער“.

איינע האט געוואלט זיין בערוהמט. די אנדערע האט געוואלט זיין אויף יאגד און וועלדער זעקס טעג א וואך און דעם זיבעטען טאג רוהען אין בעט. א דריטע האט אויסגעדריקט איהר וואונש קיינמאל נישט צו זיין מיד, א פירטע וויל נישט אנדערש, ווי ארומ־פליהען די וועלט אין אן׳עראפלאן, און א פינפטע האט חשק געליבט צו ווערען, אין סעזאן, און ווייזט אויס, אז איהר וואלט עס נישט פערשאט אויך נישט אין סעזאן. ווידער אן׳אנדער פרוי האט געוואלט איהר מאן זאל זיין פרעמיער־מיניסטער, און איהר שוועס־טער האט געענטפערט, אז עס וואלט געוועזען בעסער, ווען ער וואלט פערדינט אמיליאן אין וואל־סטריט.

איינע האט אבער געענטפערט אין־גאנצען אנדערש, ליידי ערלעי (א יודי־שע, א טאכטער פון לארד רעדינג) מוט אודר ליבליכען שמייכעל, וועלכער מאכט אויסקוקען איהרע אויגען טיף־בלאה און שעהן, האט געזאגט: „איך מיין, אז קינדער זענען די בעסטע זאך אין דער וועלט, איך וואלט געוואלט האבען א טוץ קינדערלעך“.

מיר דוכט, אז דער יוד איז זעהר בעוואוסטזיניג פאר דער פארטזעצונג פון לעבען. ער איז נישט אזוי ענג בע־גרעניצט דורך דער געגענווארט, ווי דער דורכשניטליכער אמביציעזער מאדערנער מענש.

דעריבער האט ער אזא שטארקען גע־פיהל פאר שעהנהייט, וואס איז אייביג, און דעריבער האט ער אזא שטארקען פערלאנג איבערצוגעבען דער צוקונפט דאס, וואס ער האלט טייער און וויכ־טיג פאר זיך. דערפון נעמט זיך אויך די גייסטיגע קראפט, וועלכע דאס פער־טריבענע פאלק האט בעוויזען אין פער־לויף פון דער גאנצער היסטאריע.

דעריבער ליבט ער אויך א שטעי־דיגע איינגעפונדעוועטע היים, וועלכע זאל ארומנעמען זיינע נאהענטע און ווייטערע.

עפעס פאטריארכאלישעס און אלטעס רוהט אויף דעם יודען. נישט לאנג צו־ריק בין איך געזעסען אין א האטעל און זיך צוגעהערט צו לארד רעדינג, דעם געוועזענעם יודישען וויצע־קעניג פון אינדיען, וועלכער האט גערעדט וועגען די מאכטערדאגער און הינדוסען אין אינדיען. נישט געקוקט אויף דער פרעלטיגקייט פון דע דיפלאמאטען פאליטיקער, וועלכער בעזיצט די געשטאלט פון א בארדזשיא, דע סמארך פון דיזי־ראעלי, האב אי דערפיהלט ווי איך וואלט געוועזען אין א וואנדערער׳ס געצעלט אין מדבר און דיסקוטירט א פראבלעם, וואס איז נאך געוועזען בעקאנט צו אברהם אבינו.

דער יוד פערראייניגט די גאנצע היס־טאריע אין זיין אויפפאסונג פון דער היינטיגער פאליטיק און דעריבער איז ער ערפאלגרייך.

——:0:——

POPADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז־קראנקהייטען.
קווארץ לאמפ־עלעקטרישע הייל־קאבינעט־קאסמעטיק
טעגליך פון 8 א זייגער פריה ביז 9 אווענד
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג
בעזונדערווארטע צימער פאר פרויען
ווייזיט 3 זלאטעס

לעזט!
אכטונג! — אכטונג!
קאנקורענץ־פרייזען!
זכדי צו ערמעגליכן די ברייטסטע קרייזען פון ג׳ פובליקום צו בעק־ מען א ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפנאהמע׳ זענען די פריי־ ען אין מיין פאטאגראפישן אנשטאלט געווארען פערקלענערט ווי:
12 שטיק („Express pictures“) זל. 2
6 „ פאסט־פאטאגראפיען „ 2
6 „ פאסט־ „ ברויז „ 6
6 „ „ „ אויף זייד „ 8
אכטונג צו א ¹/₂ טוץ זיידענע פאסט־פאטאגראפיעס גיט מען צו אכטונג
אן׳אריגינעלען פארטרעט בחנם!!
ס׳ווערען אויך אויסגעפערטיגט פארטרעטען אין ראה־מען און אויך א פערקויף פון ראהמען!
קומט און איבערצייגט אייך!
בעמ. ביי מיר צו בעקומען די אויפנאהמע פון עספעראנטא־קאנגרעס
מיט אכטונג
„PARISIEN“
קונסט־אנשטאלט
פראנציסקאנער 30.

קלאנג־פילם־טעאטער
„MIMOZA“
ul. Kilińskiego 178
יעדער יוד
דארף דאס בילד זעהן!
פון דינסטאג ד. 4 ביז מאנטאג, ד. 10. נאוועמבער 1930 יאהר
צווייטער גרויסער 100% געזאנג און קלאנג־פילם, דער פענא־מענאלער אקטיאר און זינגער
Al Jolson
אלס
„דער דזשעז־זינגער“
אנפאנג אין די וואכען־טעג 5.30, 7.30 און 9.15
שבת, זונטאג און חגאות 3.30
אויסערן־פראגראם:
רעוועלאציע־קלאנג־צוגאבע
דער נאהנטסטער פראגראם:
„א חתונה אין האליוואוד“

קינא
ZACHĘTA
זגיערזשער־גאס 26.
היינט און ווייטערע טעג! מעכטיגע דראמא א.נ.
ווען א פרוי פערגעסט זיך
אין די הויפט־ראלען:
מאריא יאקאביני, פראנק לעדערער
קורצע בעצייכנונג פונ׳ם פילם:
געה יוגענד צו דער יוגענד! ריוואלינס. קייטן פון פאמיליען־לעבען. א טראגעדיע פון א זיך עלטערנדער פרוי. די יוגענד זיגט. אין די פעדערלעך פון א גן־עדן־פויגעל. דאס בעקענען זיך פון א פארוטשניק אין וועלכען זי פערליבט זיך שטערבליך. נאך 20 יאהר — א פאר־פאלק. פעראט. דער דאזיגער פילם האלט דעם צושויער אין אונאויפהערליכער שפאנונג ביז׳ן סוף.
ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה׳ י. סטעפאנסקי
אנפאנג פון די סעאנסען אין די וואכען טעג 4 א זייגער נאכ־מיטאג. — שבת, זונטאג, און חגאות 12 א זייגער פארמיטאג.

נאכמיטאג חדר
פאר קינדער, וואס לערנען אין פאווישעכנא שולען
פון י. ד. ראזענפעלד,
פלאץ וואלנאשטשי, (נייע שטאט) 6
מעלדעט דאס ס׳ווערען אנגענומען קינדער פון יעדע עלטער צו לערנען אלע למודי קודש, עברי, חומש, רש״י, תנ״ך משניות, גמרא, העברעאיש און יודיש
איינשרייבען פון נייע תלמידים פון 4—7 אוו.
געדענקט דעם אדרעס: נייע שטאדט 6, קווער אפיצינע רעכטס 2־טער שטאק.

עלטערן!!
א דיפלאמירטער לערער־פעדאגאג
גרייט־צו אין אלע קלאסען יודישען גימנא־זיום פון אלע יודאאיסטישע למודים, ווי: העברעאיש, תנ״ך, יודישע געשיכטע; לערנט אויך יודישע שפראך און ליטערא־טור. ווענדען זיך טעגליך פון 4—6 נאכמ.
ש. לעווי, אל. 1. מאי 5
אין טויער רעכטס, פארטער

טוך־ און קארט־לאגער
Sz. Maroko, Łódź
קוואמיעסקא 2 פראנט 1 שטאק טעל. 15948
עמפפעהלט צום ווינטער־סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען־ און מענער שטאפען

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה, אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאלסט נאר קומען אין דער ביורא פון — ד. מאנעלא
וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון צווייטען הויף, אויף ערשטען הויף
פיעטריקאווער 17 לינקע אפיצי־נע פארטער.
טעלעפאן 95־124
וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילנע, קארנע, האנדלאווע אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאוזו־לעם, זאבעזפיטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי. ווי אויך איבער־זעצונגען אין אלע שפראכען.
בעמ.: קלאוזולעס און זאבעזפיטשע־ניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.
מיט אכטונג
ד. מאנעלא, פיעטריקאווער 17
ערשטער הויף.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אנ־געוועהטאגטע ענינים זאלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביורא
פעטריקאווער 17
2־טער הויף פארטער
דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 79־148,
וואו ס׳ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי ביטעס. קלויזולעס און זא־בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען איז משך פון 24 שעה. אפע־לאציעס, אפאזיציעס, אדוואלאניעס, רע־קורסען וועגען פעסער, וויזעס אין קא־מיסאריאט־זשאנדו, וועקסעל־אינקאסא אויף גאנץ פוילען און גאליציען ווערען פינקטליך און געוויסענהאפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פרייזן. שותפות־אקטען, סטאטוטן, איבערזעצן אינטערציזיעס, אקטן, דאראוויזנעס אלערליי ספראוועס ווערען אנגענומען אדורכצופיהרען, עווענ־טועל מיט אנ׳ אדוואקאט.
די איינציגע טאכטער פון ישראל מאנעלא
2־טער הויף פארטער, דורכגאנג זאכאדניא 52, טעל. 79־148.
בעמ.: דאס ניי־„געבאקענע“ מאנעלא־ביורא אויפ׳ן ערשטען הויף האט נישט קיין שום שייכות מיט׳ן לאנג־עקזיסטירענדען ביורא, וואס געפינט זיך
אין צווייטען הויף פארטער
טעלעפאן 79־148

מיט א רוהיג געוויסען
קענען מיר גאראנטירען,
דאס מעטאל־בעטען, קינדער־וועגעלער, מאטראצען פאר האלצענע בעטען לויט׳ן מאס „פאטענט“, וואש־טישען און וויזשימאטשקעס אמביליגסטען איז צו בעקומען אין פאבריקס־לאגער
„Dobropol“
פיעטריקאווער 73 אין הויף, טעל. 61־158

ס׳איז ערעפענט געווארען
אויגען־קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
נעמט אן שטענדיגע אויגען־קראנקע (צוועקס אפעראציע א.אז.וו.) ווי אויך אמבולאטארישע פון 9—1 און פון 4—7.30 אווענד.
פעטריקאווער 90 טעל. 72־221

8־טונג!
דאס
לאדזער טאגעבלאט
בעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פריה
אין אלע באהנ־קיאסקען
(„Ruch“)

עלעקטרישע אין ווייסערע און
מאנופאקטור־
J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
ריינפס און ספרשידענע שלאפצימער־ארפאטור און אויסשטאטונגס ווארענ־גאנצער סאטין, גראנמעט. פרייזן־ווארינגען, גדאנסקא 20 ה. 17

Dr. med.
H. Borzekowska
ספעציאל־ארצט פאר אקושער און פרויען־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Gdańska 44, tel. 185-88
נעמט אן פון 5 ביז 7 אווענד. 5059

Dr. med. **M. Heller**
ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
נאווראט 2, טעל. 89־179
נעמט אן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אווענד
פאר פרויען פון 4—5 נאכמ.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

Dr. med. Adam Bender
נארוטאוויטשא 30 טעל. 75־114
ספעצ. אינערליכע און הארץ־קראנקהייטען

Dr. med H. Różaner
ספעציאליסט פון הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען און קינדערלאזיגקייט
נארוטאוויטשא 9, טעל. 68־128
נעהמט אן פון 8—10; 5—8 אווענד
א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. **A. Mazur**
ווסכאדניא 67, — טעל. 01־166
נעמט אן פון 10—2.31.30 און 4—6 אווענד:

אויפפאדערונג
איך פאדער אויף ה׳
מייליך גראסמאן
געוואוינט קאמיענא 12 היינט שענקעוויטש 52 מיר צו ערלעדיגען די פראטעסטירטע וועקסלען אין פערלויף פון 3 טאג׳ אין געגענפאל בין איך געצוואונגען דעם ענין איבערצוגעבען דעם פראקוראר. מיט אכטונג
יו״ד דאקטארטשיק קאמיענא 16

א פערקויפערין
ווערט געזוכט. צו ערפאהרען אין דער בעקעריי פאלודניאווא 3. פון 8 ביז 10 פריה און פון 1 ביז 4 נאכמיטאג.

א בלאנקא־וועקסעל
אויף 300 זל. אונטערגעשריבען ל. נאכטיגאל איז פערלוירען געווארען. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג, אבצוגעבען צו זיי־בערט פאלודניאווא 7 פאר נאכטיגאל.

בשורת ספר חדש:
„הרב של שמחה“
תולדות הרב הגדול בתורה ובחסידות רבי משה נחמיה הכהן ז״ל, אשר היה רב בעיר דווארט. בצרוף מכתבים כתב יד קדשם של אדמו״ר הרבי ר׳ בונם ז״ל ואדמו״ר הרבי ר׳ יצחק מווארקי ז״ל
מאת פ. ז. גליקסמאן לודז, זאוואדזקא 16a

פיזיקאלישער טעראפיע קאבינעט
ביי דער געז. „לינת־הצדק“
(נאכט־פאגאטאוויע) צעגיעלניאנא 53
אפען פון 10—2 און פון 4—6 אווענד.
קווארץ־לאמפ — 1 זל.
סאלוקס „ 2.50
דיאטערמיע „ 3—
עלעקטריש באד „ 2.50

Zostal zagubiony weksel
na sumę zł. 50 in blanco z wystawienia D. Międzygorski, Zd.-Wola na zlecenie A. H. Abowicza. Powyższy weksel unieważnia się. Uczciwy znalazca zechce zwrócić takowy, L a j b K l i n, Zd.-Wola, Łaska 68.

אר־בייטסלאזע
פריילינס און יונגעלייט קענען פערדינען פון 5 ביז 20 זל. א טאג, זאפארט זיך צו מעלדען אין יודישען אינוואלידען פעראיין לאדז פול־נאצנא 29 די קאנצעלאריע איז טעטיג פון 7 ביז 9 אווענד. 5122

היטעס פאר דאמען!
נאר פאר 2.50 זל.
מאכע איך די עלעגאנטסטע דאמען־היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבערגאר־בייטע איך אויף גענצליך ניי.
געדענקט דעם אדרעס:
23 זאוואדזקא 23
אין הויף, 2־טען איינגאנג, לינקס פארטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס־פערטיגונג — 50 פראצ. ביליגער ווי איבעראל
„TOLA“

אבאנאמענטס־פרייזען [illegible]

Redaktor-wydawca B. Hamburski

Drukarnia B. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska [illegible]